

ภาษีสรรพสามิตของประเทศไทย

ภาษีสรรพสามิตของประเทศไทยได้มีการจัดเก็บโดยกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีตลอดจนการควบคุมและปราบปราม สำหรับบทที่ ๓ "ภาษีสรรพสามิตของประเทศไทย" นี้จะกล่าวถึงตามหัวข้อต่อไปนี้

- ความสำคัญต่อรายได้ของประเทศ
- ประวัติกรมสรรพสามิต
- ประเภทของสินค้าที่ต้องเสียภาษี, วิธีการในการจัดเก็บและอัตราภาษีที่เรียกเก็บ

ความสำคัญต่อรายได้ของประเทศ

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้เริ่มแผนพัฒนาประเทศมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๔ และในขณะนั้นการพัฒนายู่ในระยะการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจของประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจแผน ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๔) อยู่ย่นั้น สิ่งสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจก็คือ การที่รัฐบาลจะต้องหารายได้มาควยวิธีการต่าง ๆ เพื่อจะหาภาษีจายพัฒนาประเทศตามแผนงานที่วางไว้ นอกจากนี้ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งภายในประเทศและนอกประเทศก็เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้รัฐบาลต้องหารายได้เพิ่มขึ้นเพื่อความสงบสุขและความปลอดภัยของประเทศตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๔ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔ ได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีไว้ทั้งสิ้นถึง ๒๘,๖๔๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท^(๗) วิธีการที่รัฐบาลจะหารายได้ให้พอกับการใช้จ่ายนี้ได้ก็คือ จากค่าภาษีอากรค้ายและค่าบริการ ส่วนแบ่งและเงินปันผลจากองค์การธุรกิจและการช่วยเหลือจากต่างประเทศและทางที่จะได้เงินมาอีกทางหนึ่ง แต่ไม่ใช่เป็นรายได้ก็คือ การกั้มของรัฐบาล การที่รัฐทำการกั้มไม่ว่าจากประชาชนในประเทศหรือจากต่างประเทศก็ตามเท่ากับรัฐมีภาระที่จะต้องหารายได้ให้เพิ่มขึ้น เพื่อนำมาส่งใช้คืนเงินคนรวมทั้งดอกเบี้ยคย การช่วยเหลือจากต่างประเทศนั้นเรากไม่สามารถที่จะยึดถือเป็นวิธีการหารายได้ที่แน่นอน ทั้งนี้เพราะการช่วยเหลือจากต่างประเทศขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและตัวบุคคลผู้ที่จะให้ความช่วยเหลือนั้น ถ้าเกิดนโยบายชั้กันหรือเปลี่ยนผู้บริหาร การช่วยเหลือนั้นก็อาจจะสิ้นสุดลง ดังนั้นจะเห็นได้ว่ารายได้ที่เป็นหลักที่รัฐสามารถนำมาใช้จ่ายได้นั้น

(๗) ราชกิจจานุเบกษาเล่ม ๘๘ ตอนที่ ๑๔ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๔

จึงมาจากการภาษีอากร ค่าขายสิ่งของและค่าบริการ ฯลฯ และรายได้จากภาษีอากรเมื่อเทียบกับรายได้ที่รัฐหาได้ทั้งหมด เป็นอัตราส่วนที่สูงกว่า รายได้ประเภทอื่น (ตาราง ๑) ดังนั้นรายได้จากภาษีอากรจึงเป็นรายได้หลักและค่อนข้างแน่นอนกว่ารายได้อื่นๆ ถ้าวิธีการและการควบคุมภาษีนั้นรัดกุม ปราศจากการรั่วไหล

ในบรรดาภาษีที่รัฐจัดเก็บ แบ่งได้เป็น ๒ ประเภทคือ

๑. ภาษีทางตรง (Direct Taxes) ได้แก่ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีเงินได้นิติบุคคล

๒. ภาษีทางอ้อม (Indirect Taxes) เช่นอากรขาเข้า อากรขาออก ภาษีการค้า ภาษีสรรพสามิต ฯลฯ

สำหรับภาษีสรรพสามิต อันเป็นภาษีทางอ้อมอย่างหนึ่ง ทำการจัดเก็บโดยกรมสรรพสามิต ในการจัดเก็บ เก็บจากการขายสินค้าเฉพาะอย่าง (ซึ่งจะได้อธิบายต่อไป) ได้ทำรายได้ให้แก่รัฐปีละไม่น้อย และมีแนวโน้มในทางเพิ่มขึ้นตามสถิติการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ตั้งแต่ปี ๒๕๐๘ ถึง ๒๕๑๓ รายได้ภาษีสรรพสามิตแสดงไว้ดังนี้

สถิติรายไต่กรมสรรพสามิต ปี ๒๕๐๙ - ๒๕๑๓

ประเภท	๒๕๐๙	๒๕๑๐	๒๕๑๑	๒๕๑๒	๒๕๑๓
ภาษีน้ำมัน*	๑,๐๔๐,๑๓๑,๑๐๙.๗๖	๘๖๗,๖๒๖,๙๒๔.๘๓	๗๙๓,๑๓๐,๘๒๙.๕๗	๑,๓๘๖,๖๖๕,๐๒๗.๗๒	๑,๕๒๑,๗๐๑,๐๑๙.๗๒
ภาษียาสูบ	๕๐๗,๖๖๖,๑๕๓.๔๓	๔๘๓,๓๐๔,๘๒๓.๐๓	๖๖๓,๔๔๕,๑๔๗.๓๕	๗๓๖,๗๙๕,๓๖๗.๙๘	๙๘๖,๑๕๖,๐๓๓.๒๒
ภาษีสรรพสามิต	๔๑๔,๐๑๙,๕๖๘.๑๕	๔๒๒,๔๓๓,๓๓๓.๒๒	๔๙๙,๕๔๓,๙๖๗.๘๑	๕๓๓,๘๕๓,๓๙๗.๒๔	๕๔๗,๒๐๒,๘๖๓.๖๐
เครื่องดื่ม	๕๙,๒๙๗,๑๓๖.๕๐	๖๓,๓๐๕,๗๙๙.๒๐	๙๐,๐๘๘,๒๒๘.๘๐	๑๒๗,๓๙๔,๐๖๘.๖๐	๑๓๙,๓๖๗,๘๕๖.๒๐
ไม้ซีกไฟ	๒๐,๒๒๐,๔๔๘.๙๖	๑๗,๑๔๓,๖๕๗.๐๓	๒๒,๙๓๓,๒๒๕.๕๘	๒๔,๑๓๘,๓๙๕.๗๐	๒๔,๗๗๗,๓๑๒.๗๐
เครื่องซีกไฟ	๔๐,๖๖๐.๐๐	๒๓,๙๐๐.๐๐	๒๘,๔๐๐.๐๐	๒๗,๘๔๘.๐๐	๒๗,๑๙๗.๖๐
ซีเมนต์	๒๕,๒๑๓,๒๓๓.๑๖	๒๖,๓๗๒,๑๑๖.๓๘	๓๙,๖๖๙,๕๙๑.๙๘	๔๕,๑๙๖,๕๒๗.๐๖	๕๑,๐๒๖,๗๒๕.๒๔
ยานักดูไฟ	๘,๖๖๔,๖๘๓.๑๐	๗,๕๖๖,๙๓๓.๑๐	๑๐,๑๖๐,๕๖๓.๙๐	๑๑,๐๑๖,๖๖๙.๐๐	๑๒,๖๙๖,๘๕๒.๐๐
ไฟ	๑,๒๖๓,๘๒๔.๓๕	๑,๗๐๗,๗๐๔.๗๒	๑,๙๖๕,๗๖๙.๗๐	๒,๒๗๕,๑๐๖.๔๘	๒,๓๗๐,๙๙๓.๓๑
รวม	๒,๐๗๖,๔๑๖,๘๑๙.๔๑	๑,๘๙๓,๖๖๘,๑๗๑.๕๑	๒,๑๒๐,๗๖๖,๑๒๔.๖๙	๒,๘๖๗,๓๖๒,๐๗๗.๗๘	๓,๑๙๕,๓๒๖,๘๙๓.๕๙

ที่มา : กรมสรรพสามิต

* รายได้จากภาษีน้ำมันส่วนที่นำมาจากต่างประเทศ ได้เฉพาะประมาณการของท่ากรุงเทพ ซึ่งคิดจากปริมาณการนำเข้า คุณ อัครา

ซาเซาของน้ำมันแต่ละชนิด

จึงเห็นได้ว่าภาษีสรรพสามิตมีบทบาทสำคัญต่อรายได้ประเทศมิใช่น้อย จึงควรที่จะหามาตรการที่เหมาะสมในการจัดเก็บและการควบคุม

การเสียภาษี เพื่อให้ได้สมตามเจตนารมณ์ในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตนี้

ประวัติกรมสรรพสามิต (๘)

"กรมสรรพสามิต" เป็นนามที่ตั้งขึ้นใหม่เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๕ ก่อนหน้า
การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตได้ดำเนินการมานานภายใต้นามและสังกัดต่าง ๆ ดังนี้

กรมเงิน

การขึ้นในสมัยก่อนได้มอบให้นายอากรผูกขาดรับไปจัดทำขึ้นขึ้นจำหน่ายทั้งหมด ต่อมา
รัฐบาลจึงได้เสาคำเนนการคุมและจำหน่ายเงินเอง โดยให้อธิบดีกรมเงินเป็นผู้ทำการรับมอบกิจการ
คืนมาจากนายอากร และจัดวางระเบียบเงินให้เป็นของรัฐบาลจัดทำตลอดมา

กรมสุรา

การภาษีสุราแต่เดิมมาได้จัดโดยวิธีประมูล ให้มีนายอากรผูกขาดรับไปจัดทำและนำเงิน
อากรสุราส่งต่อกระทรวงการคลัง ส่วนสุราที่ส่งมาจากต่างประเทศก็เก็บเป็นภาษีร้อยละ ๓ และนำ
ออกซื้อขายได้ทั่วไปอย่างสินค้าธรรมดาจึงขายได้ราคาถูก และสุราที่นายอากรตกลงออกจำหน่าย
ก็คงขายราคาต่ำเช่นเดียวกัน ผลประโยชน์เงินอากรสุราจึงเก็บได้น้อย ต่อมาภายหลังรัฐบาลจึง
ได้ทำสัญญากับนานาประเทศ เพิ่มอัตราภาษีสุราให้สูงขึ้นโดยเก็บตามจำนวนแอลกอฮอล์ในน้ำสุรา
และให้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติภาษีอากรขึ้นใน จุดศักราช ๑๒๔๘ (พ.ศ.
๒๔๒๕) ขึ้นสำหรับบังคับการจัดเก็บภาษีสุราทั้งที่ผลิตภายในประเทศและที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร
เป็นอย่างเดียวกัน และต่อมาได้ทวีเห็นว่าถ้าหากรัฐบาลเข้าจัดภาษีสุราเสียเองทั้งหมดแล้วภาษีสุรา
จะเจริญดีขึ้นมาก จึงได้ทดลองจัดทำในบางมณฑลก่อนก็ได้ผลดี จึงได้เริ่มลงมือจัดทำวิธีใหม่โดย
ตั้งกรมสุราขึ้นเมื่อ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๒ เพื่อดำเนินการเก็บภาษีสุราเป็นของรัฐบาลจัดทำทั่ว
ทุกมณฑล

ครั้งแรกการจัดเก็บภาษีสุราและการตรวจตราการซื้อขายสุราก็อยู่ในความควบคุมบังคับ
บัญชาของกรมเงิน โดยมอบให้อธิบดีกรมเงินเป็นผู้รับผิดชอบ ส่วนการภาษีสุรตามณฑลต่าง ๆ มอบ
ให้เจ้าพนักงานเงินซึ่งมีอยู่แล้วทุกมณฑลเป็นผู้จัดเก็บภาษีสุราด้วย ต่อมาทางราชการได้ยุบเจ้าพนักงาน
งานสุรายาเงินเสีย แล้วมอบให้คลังมณฑลจัดการแทน

ภายหลังกระทรวงการคลังได้ทวีเห็นว่า การจัดเก็บภาษีสุราต่างประเทศเป็นหน้าที่
ของกรมศุลกากร แต่การจัดเก็บภาษีสุรภายใน เป็นหน้าที่ของกรมเงิน เป็นการแยก

(๘) กรมสรรพสามิต ประวัติกรมสรรพสามิต พิมพ์แจกเป็นที่ระลึกครบรอบ ๓๐ ปี
๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕ หน้า ๑ - ๑๓.

ย้ายกันอยู่ ไม่สะดวกแก่การบังคับบัญชา จึงให้แยกการจัดเก็บภาษีสุราออกจากกรมเงินไปให้
กรมศุลกากรจัดทำ เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๕๒ โดยมอบหมายให้อธิบดีกรมศุลกากร
เป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชางานจัดเก็บภาษีสุรารายในภาย

ในระยะนี้ กระทรวงการคลังได้จ้าง มร. เปติรู เคนิง ชาวราชการในสถานทูต
ฝรั่งเศสมารับราชการเป็นเจ้ากรมในกรมสุรา ในความควบคุมของอธิบดีกรมศุลกากร ให้
มีหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำการจัดเก็บภาษีสุราและตรวจตราเจ้าหน้าที่ภาษีสุราทั้งปวงทั้ง ในมณฑล
กรุงเทพฯและมณฑลอื่นๆ ภาย เมื่อเจ้ากรมสุราชาวต่างประเทศออกไปแล้วงานในตำแหน่ง
นี้จึงตกแก่ข้าราชการในกรมสุราช่วยกันปฏิบัติต่อมา

ในสมัยที่อธิบดีกรมศุลกากรบัญชางานสุราอยู่นี้ เนื่องจากได้ยุบตำแหน่งคลังมณฑล
เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๕ จึงโอนการจัดเก็บภาษีสุราทางหัวเมืองไปให้เป็นหน้าที่ของสรรพากรมณฑล และ
สรรพากรจังหวัดจัดทำโดยมีผู้ช่วยเจ้าภาษีสุรามณฑลและจังหวัด เป็นผู้ช่วยเหลือ

ต่อมาได้มีพระบรมราชโองการลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๒ ความว่า
การเก็บภาษีขึ้นในเวลานั้น ได้ขยายกิจการออกไปทั่วพระราชอาณาจักรแล้ว จึงให้แยกส่วน
ราชการนี้ออกจากกรมศุลกากร และตั้งกรมสุราให้มีฐานะเป็นกรมขึ้นเจ้ากรมในกระทรวง
การคลังฯ ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๒ การบังคับบัญชางานจัดเก็บภาษีสุราในความ
ควบคุมของอธิบดีกรมศุลกากรก็เป็นอันสิ้นสุดลง ต่อมาในวันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๓
ได้มีประกาศพระบรมราชโองการ ความว่า กรมสรรพากรและกรมสุรานั้น เป็นกรมซึ่งมีหน้าที่
และกิจการอันมีลักษณะคล้ายคลึงกัน จึงให้สมทบกรมสุราเข้ากับกรมสรรพากรในความบังคับ
บัญชาของอธิบดีกรมสรรพากร ในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๔๗๓ ได้มีประกาศพระบรมราชโองการ
อีกฉบับหนึ่งความว่า กรมสุราทั้งได้ไปสมทบกับกรมสรรพากรนั้น เป็นกรมหารายได้สำคัญกรมหนึ่งใน
กระทรวงการคลัง และเพื่อให้กิจการสุราของประเทศให้เป็นผลดียิ่งขึ้น จึงให้แยกกรมสุราออก
จากกรมสรรพากร และยกฐานะขึ้นเป็นกรมขึ้นอธิบดี รวมเวลาที่กรมสุราไปสมทบกับกรมสรรพากร
๑๐ เดือน

กรมสรรพสามิต

ใน พ.ศ. ๒๔๗๔ กรมสุราได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ควบคุมและจัดเก็บภาษีไม้ซีกไฟ
ที่ทำขึ้นในราชอาณาจักรด้วยอีกอย่างหนึ่ง และต่อไปอาจจะมียุทธการอย่างอื่นเพิ่มขึ้นได้ จึงมีประ

กาศพระบรมราชโองการลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๔ เปลี่ยนนามจากกรมสุราเป็น
 กรมสรรพสามิต ครั้นต่อมาได้มีพระบรมราชโองการลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๕
 ให้สมทบกรมเงินและกรมสรรพสามิตทั้งสองกรมเข้ากับกรมสรรพากร โดยเลิกตำแหน่งอธิบดีกรม
 เงินและกรมสรรพสามิต ให้อธิบดีกรมศุลกากรเป็นผู้บังคับบัญชาทั้งงานเงินและสรรพสามิต จนถึง
 พ.ศ. ๒๔๗๖ พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงการคลัง พุทธศักราช ๒๔๗๖ ให้รวม
 กรมสรรพสามิตและกรมเงินเป็นกรมเดียวกัน แยกออกจากกรมสรรพากร เรียกว่า กรมสรรพสามิต
 และเงิน เป็นกรมหนึ่งในกระทรวงการคลัง และในปีนั้นเอง มีประกาศพระราชบัญญัติปรับปรุงกระ
 ทรวงทบวงกรม พ.ศ. ๒๔๗๖ ใ้แก้นามกรมใหม่ เหลือเพียง "กรมสรรพสามิต" ตั้งกักกระทรวง
 การคลังและในปี ๒๔๗๗ การปฏิบัติงานของกรมสรรพสามิตในส่วนภูมิภาค ซึ่งสรรพากรมณฑล
 และสรรพากรจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติจึงแยกออกมา และแต่งตั้ง สรรพสามิตจังหวัด สรรพสามิต
 อำเภอพร้อมด้วยข้าหลวงตรวจการสรรพสามิตภาคขึ้นบริหารงานสรรพสามิตในส่วนภูมิภาคเอง
 ทั้งหมด

ราชการของกรมสรรพสามิต นอกจากเงินและสุรา ซึ่งได้ดำเนินการมาตั้งแต่ตั้งเดิม
 ได้ขยายกิจการเพิ่มขึ้นโดยลำดับ คือ

เก็บภาษีไม้ขีดไฟ โดยประกาศใช้พระราชบัญญัติเก็บภาษีไม้ขีดไฟ ซึ่งทำในพระ
 ราชอาณาเขต พ.ศ. ๒๔๗๔ เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๔

เก็บภาษีซีเมนต์ โดยประกาศใช้พระราชบัญญัติภาษีซีเมนต์ ซึ่งทำในพระราช
 อาณาเขต พ.ศ. ๒๔๗๖ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๖

ทั้งนี้โดยความมุ่งหมายเพื่อเป็นรายได้ของรัฐ และเป็นการชดเชยภาษีขาเข้า
 ที่จะขาดไป เนื่องจากมีการผลิตขึ้นภายในประเทศแล้ว ตามแบบนานาประเทศ

ต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๘๑ ได้ควบคุมเก็บภาษีเพิ่มขึ้นอีก โดยพระราชบัญญัติต่าง ๆ
 รวม ๓ ฉบับ คือ

๑. พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๔๘๑ ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ.
 ๒๔๘๑ เพื่อเก็บภาษีเป็นรายได้ของรัฐ และเพื่อบำรุงการเพาะปลูกยาสูบ คุ้มครองสิทธิใน
 เรื่องราคา ควบคุมอุตสาหกรรมยาสูบ การจำหน่ายยาสูบ และให้รางวัลแก่ผู้ส่งยาสูบออก

ไปจำหน่ายนอกราชอาณาจักร บทบังคับตามกฎหมายฉบับนี้ไม่ใช้บังคับแก่อุตสาหกรรมยาสูบ หรือกิจการอื่นเกี่ยวกับยาสูบที่รัฐบาลเป็นผู้จัดทำ ซึ่งต่อมาพระราชบัญญัติฉบับนี้เลิกกันไป และประกาศใช้พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๔๘๖ เมื่อ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๘๖ โดยปรับปรุงแก้ไขการควบคุมยาสูบให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และให้การประกอบอุตสาหกรรมชิกาแรกเป็นการผูกขาดของรัฐ

๒. พระราชบัญญัติไฟ เริ่มประกาศใช้ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๑ เพื่อควบคุมการทำไฟ และการนำไฟเข้ามาในราชอาณาจักร สำหรับไฟที่ผลิตในประเทศ กรมสรรพสามิตเป็นผู้ผูกขาดการผลิตแต่เพียงผู้เดียว

๓. พระราชบัญญัตินาเกลือ ซึ่งได้ประกาศใช้ในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๔๘๑ และในปี พ.ศ. ๒๔๘๘ ได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัตินี้เสีย

ในวันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๕ ได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติเครื่องดื่มเพื่อควบคุมควบคุมการเก็บภาษีเครื่องดื่มซึ่งไม่มีแอลกอฮอล์ผสมอยู่เฉพาะที่บรรจุภาชนะและฉีกไว้

ใน พ.ศ. ๒๕๐๑ ได้มีประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๗ ให้ยกเลิกการจำหน่ายเงินและห้ามการสูบฝิ่นทั่วราชอาณาจักรโดยเด็ดขาด

จนถึงวันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๗ ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติน้ำมัน และผลิตภัณฑ์น้ำมันที่ขุดขึ้นในราชอาณาจักร เพื่อชดเชยรายได้จากอากาศาเขาน้ำมันที่ต้องขาดไปเพราะมีการตั้งโรงกลั่นน้ำมันขึ้น

ประเภทของสินค้าที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต

ภาษีสรรพสามิตในประเทศไทยได้จัดเก็บกันมาตั้งแต่เมื่อใดไม่มีหลักฐานแน่นอน แต่สันนิษฐานได้ว่า ได้มีการจัดเก็บมาแต่สมัยกรุงสุโขทัย เพราะมีปรากฏเป็นหลักฐานในศตวรรษที่ ๑๖ ในรัชสมัยพระเจ้าปราสาททอง พ.ศ. ๒๑๗๘ ตามกฎหมายลักษณะพระธรรมนูญว่าโดยเก็บอากรจากสุราแล้ว ภาษีสรรพสามิตได้วิวัฒนาการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ได้เพิ่มประเภทสินค้าที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิตมากประเภทขึ้น และขณะเดียวกันสินค้าบางอย่างก็ถูกห้ามมิให้จำหน่ายภาษีสรรพสามิตก็ต้องยกเลิกไปสำหรับสินค้านั้น สำหรับในปัจจุบันนี้ภาษี

สรรพสามิตซึ่งจัดเก็บโดยกรมสรรพสามิตซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการจัดเก็บภาษีและความคุมเข้มเป็นประเภทใหญ่ๆ ๕ ประเภทคือ

๑. สุรา
๒. ยาสูบ
๓. น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน
๔. เครื่องดื่ม
๕. ซีเมนต์
๖. ไม้ซีกไฟ
๗. เครื่องซีกไฟ
๘. ไฟ
๙. ยานักดู

วิธีการจัดเก็บ, อัตราภาษี และการควบคุม

ในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ได้คำนึงถึงลักษณะอันเหมาะสมในการจัดเก็บ ๔ ประการ คือ

๑. ให้ราษฎรเสียภาษีเท่าที่กำลังความสามารถของเขาจะเสียได้ เพื่อตอบแทนความคุ้มครองของรัฐ
๒. ภาษีที่เสียจะต้องแน่นอน คือมีหลักเกณฑ์ มีเหตุผลอันสมควรและมีวิธีการที่จะเสียปรากฏชัดเจน
๓. ภาษีที่จัดเก็บให้เหมาะสมแก่เวลา และโดยวิธีเก็บที่จะให้ความสะดวกแก่ผู้เสียภาษียิ่งมากที่สุด
๔. วิธีการเก็บของเจ้าหน้าที่ควรให้เป็นไปได้ในทางที่ประหยัดและจะต้องมีรายจ่ายให้น้อยที่สุด

ถึงที่กล่าวมาแล้ว เป้าหมายของภาษีสรรพสามิตคือ มีความประสงค์ที่จะเก็บภาษี
จากสินค้าผลิตภัณฑ์ผลิตขึ้นภายในประเทศเป็นหลักที่สำคัญ แต่อย่างไรก็ดีรัฐก็จำเป็นต้อง
ต้องเข้าไปจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากสินค้านำเข้าเข้ามาในราชอาณาจักร อันมีประเภทและ
ลักษณะเดียวกับผลิตภัณฑ์ผลิตขึ้นในประเทศบางชนิดซึ่งต้องเสียภาษีสรรพสามิต แม้ว่าสินค้านำ
เข้าเหล่านั้นจะต้องเสียภาษีศุลกากรในการนำเข้ามาแล้วก็ตาม เหตุผลมีดังนี้

๑. เพื่อส่งเสริมสินค้าผลิตภัณฑ์ผลิตขึ้นภายในประเทศ ซึ่งกรมสรรพสามิต
ควบคุมการเก็บภาษีอยู่ และสินค้านั้นมีคุณภาพดีและปริมาณเพียงพอแก่ความต้องการของประชาชน
ทั่วไปให้มีเสถียรภาพดำรงอยู่อย่างมั่นคง ไม่กระทบกระเทือนจากการถูกแย่งตลาดจากสินค้า
ประเภทเดียวกัน สินค้าเหล่านี้ได้แก่ เครื่องดื่มต่างๆ ซึ่งไม่มีแอลกอฮอล์เจือปน และ บุหรี่

๒. เพื่อควบคุมการบริโภคสินค้านำเข้าที่บริโภคแล้วมีผลกระทบกระเทือนแก่สุขภาพ
และอนามัยของเอกชน เป็อนมีการบริโภคของที่คุณภาพเลวหรือปริมาณมากเกินไป จำเป็นจะ
ต้องควบคุมทั้งปริมาณและคุณภาพให้เหมาะสม เช่น สุรา

๓. เพื่อควบคุมสินค้านำเข้าประเภทที่เป็นเครื่องมือในการเล่นเกมสและการ
พนัน แม้ว่าในบางครั้งใช้เป็นเครื่องเล่นเพื่อความบันเทิงหรือเป็นการสมาคมระหว่างญาติ
มิตรก็ตาม ถ้าหากปราศจากการควบคุมปล่อยให้มีการนำเข้ามามากเกินไป หรือราคาต่ำซื้อ
หาง่ายแล้วก็จะ เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนหมกมุ่นอยู่กับอบายมุข ซึ่งจะนำความหายนะมา
สู่ครอบครัวอันเป็นเครื่องดวงความเจริญของประเทศ

แม้ว่า กรมสรรพสามิตจะได้จัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากสินค้า ๕ ประเภทตามที่
กล่าวมาแล้ว แต่ภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บจากสินค้านำเข้าที่มีลักษณะและประเภทเดียวกันนี้
เพียง ๕ ชนิด คือ สุรา ยาสูบ เครื่องดื่ม ยานัตถุและไฟ ฉะนั้นผู้นำสินค้านำเข้าทั้ง ๕ ประเภท
นี้เข้าประเทศ นอกจากจะเสียภาษีศุลกากรในฐานะเป็นสินค้านำเข้า (Import) แล้ว
ยังต้องเสียภาษีสรรพสามิตอีกครึ่งหนึ่งตาม เหตุผลที่อธิบายไว้

จะได้อธิบายถึงวิธีการจัดเก็บและอัตราภาษีที่เรียกเก็บจากสินค้านำเข้าแต่ละประเภท

ดังนี้

I กาฬสุรา

(๑) ความหมายของสุรา

สุราเป็นน้ำเมาสำหรับการบริโภคอย่างหนึ่ง มีธาตุที่สำคัญคือ "แอลกอฮอล์" (Alcohol) ซึ่งเป็นธาตุเมา สุราจัดเป็นเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ใช้ดื่มเพื่อความสำราญ และการสมาคมในบางครั้งก็ใช้ดื่มเป็นยาบำบัดโรคโดยผสมกับตัวยา

ความหมายของสุรา ตามพระราชบัญญัติสุรา-พ.ศ. ๒๔๕๓ ได้ให้คำวิเคราะห้ กัฟท์ไว้ว่า "สุรา" หมายรวมถึงวัตถุทั้งหลาย หรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มกินได้ เช่นเกี่ยวกับน้ำสุรา หรือซึ่งดื่มกินไม่ได้ แต่เมื่อได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้ว สามารถดื่มกินได้ เช่นเกี่ยวกับน้ำสุรา

ฉะนั้น "สุรา" นอกจากหมายถึง สุราตามที่บุคคลทั่วไปเข้าใจแล้ว ยังรวมถึง

๑. วัตถุทั้งหลาย หรือ ของผสมที่มีแอลกอฮอล์ กันั้น คุณสมบัติสำคัญที่จะแสดงว่าเป็นสุราหรือไม่ก็คือ แอลกอฮอล์ เครื่องดื่มใดที่ไม่มีแอลกอฮอล์ก็ไม่ใช่สุรา

๒. สามารถดื่มกินได้ เช่นเกี่ยวกับน้ำสุรา คือถ้าวัตถุหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ เมื่อดื่มกินมีความมันเมาได้ และไม่เป็นพิษ ทั้งนี้ เนื่องจากแอลกอฮอล์แบ่งเป็นประเภทๆ คือแอลกอฮอล์ที่ใช้บริโภค (Ethyl Alcohol), แอลกอฮอล์ที่ดื่มแล้วเป็นพิษแก่ร่างกาย (Methyl Alcohol) และแอลกอฮอล์แปรธรรมชาติ

๓. ดื่มกินไม่ได้ แต่เมื่อได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้ว สามารถดื่มกินได้ เช่นเกี่ยวกับน้ำสุรา หมายความว่า โดยสภาพแห่งตัวเองแล้ว ดื่มกินไม่ได้ เพราะเป็นอันตรายหรือดื่มไม่ลง เช่น แอลกอฮอล์ที่มีคักรูสูง เมื่อเติมน้ำหรือโซดาหรือวัตถุเหลวอย่างอื่นแล้วก็ดื่มได้ เช่นสุรา

ชนิดต่างๆ ของสุรา

สุราที่ทำขึ้นมีชนิดต่างๆ กัน เช่น สุราจากการหมัก หรือ การยกรวมผสมวัตถุของเหลวอันกับสุรากลั่น หรืออาจทำจากการผสมกับเชื้อสุราทำให้เกิดปฏิกิริยาเคมี เกิดแอลกอฮอล์ขึ้น

กฎหมายจึงได้กำหนดชนิดต่างๆ ของสุราไว้ดังนี้

๑. สุราแช่ หมายความว่า สุราที่ไม่ได้อัดกลั่นและให้หมายความรวมถึงสุราแช่ที่ได้ผสมสุรากลั่นแล้ว แต่ยังมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน ๑๕ ดีกรีด้วย คือสุราที่เกิดจากการหมักของวัตถุดิบต่างๆ จนเกิดการเปรี้ยว หวาน ผาสุก หรือขม แล้วแต่ชนิดแห่งวัตถุดิบนำมาผสมทำให้เกิดน้ำเมาขึ้น มีแรงแอลกอฮอล์ และไม่ได้นำไปกลั่น ไซ้คั้นได้เลย ได้แก่

ก. เบียร์ คือสุราแช่ชนิดใช้กรรมวิธีหมักสาจากผลไม้หรือพืชผลอื่นๆ โดยไม่ได้อัดกลั่น แต่มีแรงแอลกอฮอล์ขนาดไม่เกิน ๑๕ ดีกรี

ข. สุราผลไม้ คือสุราแช่ชนิดใช้กรรมวิธีหมักสาจากผลไม้หรือพืชผลอื่นๆ โดยไม่ได้อัดกลั่น มีแรงแอลกอฮอล์ขนาดไม่เกิน ๑๕ ดีกรี หรือ สุราแช่ผสมสุรากลั่น แต่มีแรงแอลกอฮอล์ขนาดไม่เกิน ๒๓ ดีกรีด้วย

๒. สุรากลั่น หมายความว่า สุราที่ได้อัดกลั่นแล้ว และให้หมายความรวมถึงสุรากลั่นที่ได้ผสมกับสุราแช่แล้ว แต่มีแรงแอลกอฮอล์เกินกว่า ๑๕ ดีกรีด้วย คือ สุราที่เกิดจากการหมักวัตถุดิบพวกน้ำตาลและจำพวกแป้งกับแป้ง เชื้อสุรา เกิดเป็นน้ำสาหมักมีแอลกอฮอล์แล้วนำไปกลั่นซึ่งมีแรงแอลกอฮอล์เกินกว่า ๑๕ ดีกรีขึ้นไป ได้กำหนดประเภทและชนิดของสุรากลั่นไว้ดังนี้

ก. สุราราว คือสุรากลั่นที่ได้จาก ข้าว หรือน้ำตาล โดยปราศจากเครื่องยongหรือสิ่งผสมปรุงแต่ง มีแรงแอลกอฮอล์ต่ำกว่า ๔๐ ดีกรี ซึ่งเมื่อจะนำออกจากโรงงานเพื่อเสิร์ฟสุรา ต้องมีแรงแอลกอฮอล์ขนาดต่างๆ ดังนี้

ก. ชนิดแรงแอลกอฮอล์ ๒๔ ดีกรี

ข. ชนิดแรงแอลกอฮอล์ ๓๐ ดีกรี

ค. ชนิดแรงแอลกอฮอล์ ๓๕ ดีกรี

ง. ชนิดแรงแอลกอฮอล์ ๔๐ ดีกรี

ข. สุราสามทับ (แอลกอฮอล์) มีแรงแอลกอฮอล์ตั้งแต่ ๔๐ ดีกรีขึ้นไป

ค. สุราผสม คือสุรากลั่นที่มีกรรมวิธีใช้สิ่งผสมปรุงแต่งขึ้นจากสุราขาวหรือสุราสามทับ (แอลกอฮอล์) และเมื่อผสมหรือปรุงแต่งแล้วมีแรงแอลกอฮอล์ต่ำกว่า ๔๐ ดีกรี เมื่อนำออกจากโรงงานเพื่อเสิร์ฟสุรา ต้องมีแรงแอลกอฮอล์ขนาดต่างๆ ดังนี้

- ก. ชนิดแรงแอลกอฮอล์ ๒๘ ดีกรี
- ข. ชนิดแรงแอลกอฮอล์ ๓๐ ดีกรี
- ค. ชนิดแรงแอลกอฮอล์ ๓๕ ดีกรี

๓. สุราปรุงพิเศษ คือสุรากลั่นที่ผสมปรุงแต่งจากสุราขาวหรือสุราสามทับ (แอลกอฮอล์) โดยมีกรรมวิธีพิเศษ เมื่อผสมปรุงแต่งแล้ว ต้องได้รับการพิจารณาจากกรมสรรพสามิตว่าเป็นสุราปรุงพิเศษ มีแรงแอลกอฮอล์ต่ำกว่า ๔๐ ดีกรี เมื่อนำออกจากโรงงานเพื่อเสิร์ฟสุราต้องมีแรงแอลกอฮอล์ขนาดต่างๆ ดังนี้

- ก. ชนิดแรงแอลกอฮอล์ ๓๕ ดีกรี
- ข. ชนิดแรงแอลกอฮอล์ ๔๐ ดีกรี

๔. สุราพิเศษ คือสุรากลั่นที่ได้โดยตรงจากข้าวบาเลย์ ข้าวโพด ผลองุ่น หรือพืชผลอื่นๆ หรือสุราที่ผสมปรุงแต่งขึ้นจากสุราที่กลั่นได้นั้น โดยมีกรรมวิธีพิเศษ และมีแรงแอลกอฮอล์ต่ำกว่า ๔๐ ดีกรี แบ่งเป็น ๒ ประเภทคือ

- ก. ประเภท วิสกี้ บรัันดี รัม ยิน หรือ สุราแบบต่างประเทศอย่างอื่น
- ข. ประเภท เกาเหลียง เจียงซุน บุนกุกยโลว หรือสุราแบบจีนอย่างอื่น

ข้อแตกต่างที่สำคัญระหว่าง สุราแท้ และสุรากลั่น คือ สุราแท้ทำด้วยการเอาวัตถุดิบหมักจนนำกาลในวัตถุดิบแปรธาตุเป็นแอลกอฮอล์แล้วใช้ดื่มได้โดยไม่ต้มกลั่น ถ้าต้มกลั่นต่อไปสุราแท้จะกลายเป็นสุรากลั่นไป สุราแท้มีส่วนสัมพันธ์ในทางกลั่น รส กับวัตถุดิบที่ใช้ทำมากกว่าสุรากลั่น และลำบากในการ เก็บรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดีเป็นเวลานานๆ ได้ เพราะมีแรงแอลกอฮอล์ต่ำ

เหตุผลในการแบ่งประเภทสุรออกเป็น ๒ ชนิด ดังกล่าวมาแล้วนั้น เพราะ
การเก็บภาษีสุรที่กำหนดอัตราภาษีที่เรียกเก็บจากสุรตามแรงแอลกอฮอล์ที่อยู่ในสุรนั้นๆ
ถ้ามีแรงแอลกอฮอล์มากก็เสียภาษีมาก ก็จะเลิกลาวต่อไป

๒. วิธีการจัดเก็บและอัตราภาษี

สุรที่ทำขึ้นภายในท้องตลาดของประเทศไทยมีที่มาจาก ๒ แหล่งคือ สุรที่ทำ
ขึ้นภายในราชอาณาจักร และสุรที่สั่งเข้ามาจากต่างประเทศโดยอนุมัติของเจ้านักงาน
ซึ่งรัฐบาลเรียกเก็บภาษีทั้งหมด ทั้งนี้รัฐบาลเห็นว่า ถ้าจะเก็บภาษีจากสุรจากแหล่งใด
เพียงแหล่งเดียว คนก็จะหันไปบริโภคสุรที่ไม่ต้องเสียภาษี เพราะอาจหาซื้อได้ในราคา
ที่ถูกกว่า นอกจากนั้น รัฐบาลยังมีความประสงค์ที่จะคุ้มครองและส่งเสริมการผลิตสุรภายในประเทศ
เพื่อให้พ้นจากการโจมตีจากสุรต่างๆ ประเทศ และประการสุดท้าย เพื่อสนองความต้อง
การในการบริโภค ทั้งนี้เพราะสุรบางอย่างยังผลิตในประเทศไม่ได้

เนื่องจากวิธีการและอัตราภาษีของสุรที่ทำในราชอาณาจักร และที่สั่งจาก
ต่างประเทศไม่เหมือนกัน จึงจะแยกกล่าวเป็นประเภทไป

สุรที่ทำขึ้นภายในราชอาณาจักร

ก. วิธีการเก็บภาษี

มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสุร พ.ศ. ๒๔๕๓ บัญญัติว่า

ผู้ได้รับอนุญาตทำสุร นอกจากทำสุรสำหรับใช้ในบ้านเรือน ต้อง
เสียภาษีสำหรับภาษีที่ทำได้ โดยปิดแสตมป์สุรที่ภาชนะบรรจุสุรในความควบคุมของหน้
งานเจ้าหน้าที่ตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงก่อนขนสุรออกจากโรงงานสุร เว้น
แต่ในการออกใบอนุญาตให้ทำสุรมีข้อตกลงเสียภาษีโดยการเหมา ก็ให้ผู้รับใบอนุญาตทำ
สุรเสียภาษีตามข้อตกลงโดยใบของปิดแสตมป์สุร ข้อตกลงนี้ต้องทำเป็นหนังสือ

ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุรตามความในมาตรา ๒๒ ให้ผู้ได
รับอนุญาตปิดแสตมป์สุรที่ภาชนะใหม่โดยไม่ต้องเสียภาษีอีก

จากมาตรานี้จึงอาจแบ่งวิธีการเก็บภาษีได้ ๓ วิธีคือ

๑. การจับเก็บภาษีสุรารายเท การจับเก็บภาษีสุราชนิดนี้ใช้กับโรง
 ต้มกลั่นสุราที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ๆ เจริญแล้ว การกมขนาดมดี พลเมืองหนาแน่น สามารถ
 จำหน่ายสุราไปไกลทั่วถึง เรียกว่า การต้มกลั่นประเภทเสียภาษีรายเท ภาษีที่เรียกเก็บคิดประ
 มาณน้ำสุราเป็นรายเท (๑ เท เท่ากับ ๒๐ ลิตร) ตามปริมาณแรงแอลกอฮอล์ของน้ำสุรา
 ตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงและต้องมีเจ้าหน้าที่ไปควบคุมโรงต้มกลั่นสุราเสียภาษี
 รายเทเป็นประจำ ต้องปิดแสตมป์สุราที่ปากภาชนะบรรจุสุราเพื่อแสดงว่าได้เสียภาษี เมื่อ
 นำสุราออกจากโรงงาน

โรงต้มกลั่นสุราประเภทเสียภาษีรายเท มีทั้งที่รัฐบาลดำเนินการเอง และ
 ที่เอกชนเป็นผู้รับอนุญาตไปดำเนินการโดยทำการประมูลจำนวนน้ำสุราและ เก็บค่าภาษีส่ง เป็น
 รายได้ของกรมสรรพสามิต และสุราที่จะนำออกไปจากโรงต้มกลั่นจะต้อง เป็นสุราที่เสียภาษี
 แล้ว โดยใช้แสตมป์ปิดที่ปากภาชนะบรรจุสุรา เป็นเครื่องหมายว่าได้เสียภาษีแล้ว

๒. การจับเก็บภาษีสุราประเภทรายเหมาเตา การเก็บภาษีตาม
 มาตรานี้เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากโรงงานสุราเป็นการเหมา ก็คือต้มกลั่นเป็นผู้เสียเงินให้แก่
 รัฐบาลเป็นเงินก้อนจำนวนหนึ่ง ตามที่กำหนดไว้หรือจะใดตกลงกัน ในขณะนี้ใช้วิธีการประมูล
 ผู้ใดให้ค่าธรรมเนียมสูงสุดผู้นั้นเป็นผู้รับไปจัดทำ และค่าธรรมเนียมนี้ตกเป็นรายได้ของกรม
 สรรพสามิตเท่ากับเป็นค่าภาษี เมื่อเสียค่าภาษีแล้วผู้ต้มกลั่นก็มีสิทธิต้มกลั่นและจำหน่ายสุรา
 นั้นได้ภายในเขตที่กำหนดไว้ การเก็บภาษีแบบนี้ไม่ต้องปิดแสตมป์สุราแต่อย่างใด เพราะ
 เสียเงินก้อนให้แก่รัฐแล้ว ไม่ต้องมีเจ้าหน้าที่มาควบคุม

วิธีนี้เหมาะแก่ท้องที่ที่ไม่ไกรเจริญ การกมขนาดไม่สะดวก และยังเป็นการ
 ป้องกันสุราเถื่อนทั้งที่ผลิตจากต่างประเทศ หรือทำขึ้นเองในประเทศ ทั้งนี้ เพราะผู้ต้มกลั่น
 ย่อมต้อง สอดส่องและคอยตรวจตรามิให้มีสุราเถื่อน เข้ามาระบาดในเขตของตน เพราะสุรา
 เถื่อนมีราคาต่ำกว่าสุราที่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น ผู้ต้มกลั่นจึงต้องพยายามทำลายสุราเถื่อน
 เพื่อรักษามลประโยชน์ของตนไว้

ปัจจุบันนี้ วิธีเก็บภาษีรายเหมาเตามีน้อยมาก

๓. การจับเก็บภาษีสุราประเภทร้าวเรือน เป็นการจับเก็บภาษี
จากสุราซึ่งรัฐบาลอนุญาตให้คนกลั่นสุราไว้นับทั่วโลกภายในครัวเรือน หรือครอบครัวหนึ่ง
มิใช่ให้ไว้เพื่อจำหน่าย การเก็บภาษีโดยวิธีนี้มีให้เก็บตามแรงแอลกอฮอล์และปริมาณสุรา
แต่เสียเป็นค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

สภาเศรษฐกิจให้มีการจับเก็บภาษีสุราวิธีนี้ ก็เพื่อให้ประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นการค้า
ไกลการคมนาคม ซึ่งสุราที่ถูกกฎหมายไม่สามารถเข้าไปสนองความต้องการในการบริโภค
สุราของประชาชนในท้องถิ่นใดทั่วถึง และเป็นการลดปริมาณสุราเถื่อนลง เพราะ
เมื่อประชาชนไม่อาจหาสุรามาบำบัดความต้องการได้ ก็จะต้องหาทางออกโดยการทำสุรา
ขึ้นเอง สุรานั้นมีขบด้วยกฎหมายก็จะกลายเป็นสุราเถื่อน เป็นการเปิดโอกาสให้ขายและ
เพิ่มการระแคะเงาหน้าที่สรรพสามิตในการปราบปรามสุราเถื่อนรายย่อยๆ นี้ จึงสมควรอนุญาต
ให้ประชาชนในเขตที่กล่าวนี้ทำสุราขึ้นบริโภคเองโดยขออนุญาตให้ประชาชนในเขตที่กล่าวนี้
ทำสุราขึ้นบริโภคเองโดยขออนุญาต

ข. อัตราภาษี

ในการประกอบการผลิตสุรภายในประเทศ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต้อง
เสียภาษี ตลอดจนค่าธรรมเนียมใบอนุญาตโดยครบถ้วน

สำหรับงานที่เรียกเก็บเป็นรายเท

"สุราแช่" ให้เรียกเก็บภาษีดังนี้

๑. สุราแช่ที่ทำจากผลไม้ซึ่งเป็นผลิตผลภายในประเทศ โดย
มีผลไม้นั้นน้ำหนักไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของสิ่งผสมที่ใช้ในกรรมวิธีการผลิต ลิตรละ ๒ บาท

๒. สุราแช่ นอกจาก ข้อ ๑ ลิตรละ ๒ บาท

"สุรากลั่น" ให้เรียกเก็บภาษีดังนี้

๑. ชนิดสุราสามทับ สุราขาว สุราพิเศษ ลิตรละ ๔ บาท

แห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์

๒. ชนิดสุราผสม สุราปรุงพิเศษ ลิตรละ ๔ บาท แห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์

เนื่องจากสุรากลั่นมีขนาดแรงแอลกอฮอล์ต่างๆ กัน ในการคำนวณภาษีจึง
ต้องคำนวณออกมาตามแรงแอลกอฮอล์ที่มีอยู่

ตัวอย่าง ภาษีที่เสียสำหรับสุรากลั่น ชนิด ๔๐ ดีกรี ในการคำนวณจะต้องทำดังนี้

$$\frac{๔๐ \times ๒๐}{๑๐๐} = ๘ \text{ ลิตร}$$

๔๐ = แรงแอลกอฮอล์ของสุรากลั่น

๒๐ = ปริมาณสุรา ๑ เท (๑ เท = ๒๐ ลิตร)

๑๐๐ = แอลกอฮอล์บริสุทธิ์

ในสุรากลั่น ๑ เท มี แรงแอลกอฮอล์ ๘ ลิตร อัตราภาษีลิตรละ ๘ บาท ดังนั้น
ภาษีสุรากลั่น ๑ เท จึงเสีย ๘ X ๘ = ๖๔ บาท (เพราะการเก็บภาษีคิดเป็นเท)

สุราที่นำไปแปลงสภาพ หรือนำไปใช้ในการแพทย์ เกษกรรม หรืออุตสาหกรรม
ตามวิธีที่อธิบดีกำหนด ให้เรียกเก็บภาษีลิตรละ ๑ บาท

สำหรับภาษีที่เรียกเก็บเป็นรายเหมาเท

จำนวนอัตราภาษีไม่แน่นอน แล้วแต่ผู้รับประมุขเพื่อทำการต้มกลั่นจะ
ประมุขได้ในวงเงินเท่าใด

สำหรับภาษีที่เรียกเก็บจากการต้มกลั่นเป็นรายกร้าวเรือน

มีได้เรียกเก็บเป็นภาษี แต่เก็บเป็นค่าธรรมเนียมใบอนุญาต สำหรับผู้
ขออนุญาตทำการต้มกลั่นโดยเก็บเป็นกร้าวเรือนในอัตราปีละ ๑๐ บาท

สุรากลั่นเข้ามาในราชอาณาจักร

ก. วิธีการจัดเก็บ

ในการนำสุรากลั่นต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร ต้องได้รับอนุญาต
ต่อเจ้าพนักงานสรรพสามิตเสียก่อนโดยเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนำเข้าครั้งละ ๕๐ บาท
เว้นแต่การนำสุรากลั่นเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อเป็นตัวอย่างสินค้า หรือมิใช่เป็นการค้า
อธิบดีกรมสรรพสามิตมีอำนาจผ่อนผันให้นำเข้าโดยมิต้องขอรับอนุญาตตามประกาศของอธิบดี

กรมสรรพสามิตลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๑๐ ได้ประกาศผ่อนผันให้นำเข้ามาในกรณีนี้ ในจำนวนไม่เกิน ๑๐ ลิตร ก่อนนำสุรารออกจากที่ทำการศุลกากร ต้องเสียภาษีตามอัตราที่กำหนดไว้

วิธีการเสียภาษี เมื่อสุรามาถึงด่านศุลกากร ผู้ขอรับอนุญาตต้องแสดง ใบอนุญาต นำสุราเข้ามาในราชอาณาจักรต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากร เพื่อขอชำระภาษีของศุลกากร และนำหลักฐานการชำระภาษีแล้วมาขอต่อแสดงปัสสูราที่กรมสรรพสามิต เมื่อได้ชำระภาษีสรรพสามิตแล้ว ก็จะได้รับแสดงปัสสูราไปปิดภาษีระบบรรุสุราที่ด่านศุลกากร พร้อมทั้งชี้แจงแสดงปัสสูราเป็นการเรียบร้อย เจ้าหน้าที่ศุลกากรก็จะออกใบปล่อยสินค้าให้ผู้นำสุราเข้ามาไปเก็บยังคลังสินค้าของตน

การปิดแสดงปัสสูราที่ด่านศุลกากร ซึ่งถ้ามีจำนวนน้อยการปิดแสดงปัสสูราที่ด่านศุลกากรได้สะดวกและสำเร็จภายในวันเดียว ถ้ามีจำนวนมากไม่สะดวก วันเดียวอาจจะทำไม่เสร็จและมีทางที่จะเกิดขาดหายไปได้ ฉะนั้นกฎหมายจึงได้กำหนดให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมสรรพสามิตที่จะอนุญาตให้นำไปปิด ณ สถานที่อื่นในความควบคุมของเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ในกรณีเช่นนี้ผู้นำเข้าก็ต้องยื่นความจำนงต่ออธิบดีกรมสรรพสามิต ขอนำสุราไปปิดแสดงปัสสูรา ณ สถานที่อื่น คือนอกที่ทำการด่านศุลกากร ตามปกติก็ไปปิดที่ห้างร้านของตน โดยกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้ คือ

๑. เบียร์ ตั้งแต่ ๑,๒๐๐ ขวดขึ้นไป อนุญาตให้ปิดแสดงปัสสูรานอกสถานที่ได้ต่ำกว่า ๑,๒๐๐ ขวด ให้ปิดที่ด่านศุลกากร

๒. สุราชนิดอื่น ตั้งแต่ ๒๐๐ ขวดขึ้นไป ให้ปิดแสดงปัสสูรานอกสถานที่ได้ต่ำกว่า ๒๐๐ ขวด ให้ปิดที่ด่านศุลกากร

อนึ่ง ในการนี้ผู้ขออนุญาตจะต้องเสียค่าพาหนะแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมกว่าวันละ ๒๐ บาท

ข. อัตรากำหนดสุรา

๑. สุราแช่ ลิตรละ ๖ บาท

๒. สุรากลั่น ลิตรละ ๑๒ บาท แห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ (กฎกระทรวง

นอกจากนี้ ถ้าผู้นำเข้าสิ่งสุราที่บรรจุเป็นไห ถังไม้ หรือภาชนะอื่นๆ ที่บรรจุสุราได้เป็นจำนวนมากๆ เพื่อสะดวกแก่การขนส่ง เมื่อเสียภาษีสรรพสามิตโดยการปิดแสตมป์ที่ปากภาชนะบรรจุแล้ว ถ้าผู้นำเข้ามีความประสงค์จะเปลี่ยนภาชนะบรรจุใหม่เป็นขวด หรือกะปุกเล็กแทนก็ยอมทำได้ โดยขออนุญาตเจ้าพนักงานเพื่อเปลี่ยนภาชนะบรรจุสุรา ซึ่งจะต้องกระทำภายใต้ความควบคุมของเจ้าพนักงานสรรพสามิต และจะต้องปิดแสตมป์สุราที่ภาชนะใหม่อีกครั้งหนึ่ง และเสียค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานไปควบคุมการเปลี่ยนภาชนะวันละ ๒๐ บาท

(๓) การคืนภาษี ในกรณีต่อไปนี้

๑. สำหรับสุราที่ผลิตขึ้นในประเทศไทยและส่งไปนอกราชอาณาจักร เพื่อส่งเสริมให้สินค้าที่ผลิตภายในประเทศได้มีโอกาสไปจำหน่ายยังต่างประเทศ เป็นการจูงใจให้ผู้ผลิตพยายามปรับปรุงคุณภาพสุราให้ทัดเทียมสุราต่างประเทศ

๒. ในกรณีที่สุราที่ผลิตภายในประเทศ และขนออกจากโรงงานสุราไปแล้วเกิดการแปรสภาพไปเองจนไม่สามารถจะใช้ดื่มได้ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก

ก. แร่งแอลกอฮอล์หรืออีกรีต่ำกว่าที่กำหนด

ข. มีกลิ่นเหม็น

ค. มีรสเปรี้ยว และขม

ง. เสื่อมเพราะแปรสภาพ เช่น เก็บไว้นานมีตะกอน

ข้อสำคัญในการคืนภาษี คือ สุราที่ขอคืนภาษีจะต้องเป็นสุราที่ผู้ขอคืนภาษีเป็นผู้ผลิตและ สุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรไม่มีการคืนภาษีไม่ว่ากรณีใดๆ

นอกจากจัดเก็บภาษีสุราที่ใช้บริโภคแล้ว ยังมี การเก็บภาษีและควบคุมการทำ และจำหน่ายตามรายการต่อไปนี้

เชื้อสุรา ตามความหมายของ พ.ร.บ. สุรา หมายความว่า แป้งเชื้อสุรา แป้งข้าวหมัก หรือเชื้อใดๆ ซึ่งเมื่อหมักกับวัตถุดิบหรือของเหลวแล้ว สามารถทำให้เกิดแอลกอฮอล์ที่ไร้ออกซิเจนได้ แป้งเชื้อสุรา หรือแป้งข้าวหมักที่มีความหมายดังกล่าว ส่วนมากคงทำเป็นลูกๆ เชื้อใดๆ ซึ่งหมักกับวัตถุดิบหรือของเหลวอย่างอื่นแล้ว สามารถทำให้เกิดแอลกอฮอล์ที่ใช้ในการ

ทำสุราได้ (Ethyl Alcohol) และทำให้ได้รับผลเป็นแอลกอฮอล์ชนิดทำสุราได้

แป้งข้าวหมัก ทำเช่นเดียวกับการทำสาเหล้า ผิดกันแต่การใช้แป้งเชื้อ คือ แป้งข้าวหมัก ใช้แป้งเชื้อที่มีอำนาจแปรสภาพอ่อนกว่า เรียกว่า แป้งข้าวหมาก ส่วนสาเหล้า ใช้แป้งเชื้อสุราที่มีอำนาจแปรสภาพแรงกว่า เรียกว่า แป้งเชื้อสุรา ข้าวหมากถ้ารับประทาน มากจะรู้สึกมึนคล้ายกับสุรา แต่ความรู้สึกมึนเมาที่เกิดจากข้าวหมากน้อยกว่าจนเกือบไม่มี ทางการจึงถือว่าข้าวหมากเป็นอาหาร มีไร้เครื่องมึนเมา

สรุปแล้วจะเห็นได้ว่า เชื้อสุรา มี ๒ ชนิด คือชนิดที่นำไปทำสุราและชนิดที่นำไปทำแป้งข้าวหมักหวานรับประทาน

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้ใดทำหรือขายเชื้อสุรา เว้นแต่จะได้รับอนุญาต

๑. เชื้อสุรา

การทำ ผู้ที่ได้รับอนุญาตต้มกลั่นสุรา และผู้รับอนุญาตทำสุราแช่ รวม ทั้งผู้ได้รับอนุญาตต้มกลั่นสุรารายครัวเรือนเท่านั้น จึงจะมีสิทธิ์ทำเชื้อสุราสำหรับทำสุรา และต้องทำแต่เฉพาะในสถานที่ที่ได้รับใบอนุญาตเท่านั้น ผู้ทำต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาต การทำเชื้อสุราสำหรับใช้ในโรงงานปีละ ๑๐๐ บาท ถ้าใช้ในครัวเรือนปีละ ๑๐ บาท แต่ ถ้าทำเชื้อสุราเพื่อขายเสียปีละ ๒๐๐ บาท แต่การทำเชื้อสุราในสถานการศึกษาหรือสถานที่ ราชการ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือราชการ ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

การขาย ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ทำเชื้อสุรา ถ้าประสงค์จะขายควย ต้อง ได้รับใบอนุญาตเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตปีละ ๑๐ บาท สำหรับเชื้อสุราที่ผู้รับอนุญาตต้ม กลั่นสุราทำขึ้นจะขายได้เฉพาะผู้รับอนุญาตต้มกลั่นด้วยกัน ห้ามมิให้ขายให้เอกชนคนใด ส่วน ราคาขายให้ผู้รับอนุญาตกำหนดราคาเชื้อสุราได้เอง

๒. แป้งข้าวหมัก

การทำ ผู้ที่ได้รับอนุญาตต้มกลั่นสุราและผู้รับอนุญาตทำสุราแช่ ทำแป้ง ข้าวหมักหวานใดควย สถานที่ที่จะใช้ในการทำแป้งข้าวหมักต้องได้รับอนุญาต และต้องเสีย ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเช่นเดียวกับการทำแป้งเชื้อสุรา นอกจากนั้นต้องวางเงินสดเป็น

ประกันความผิกรายละ ๑,๐๐๐ บาท และจะขายแบ่งเชือชาวหมักไห้แก่ผู้ใดไม่ได้ นอกจากผู้ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานโศกาทานั้น ต้องลงบัญชีรับ-จ่าย จำนวนแบ่งชาวหมักที่ท้ทำขึ้นและขายไปทุกครั้ง และจะท้ใดแต่เฉพาะแบ่งชาวหมักหวานขนาดออนสำหรับทำชาวหมักหวานอย่างเดีียว

การขาย เอกชนขออนุญาตขายแบ่งชาวหมักหวานไ้ และต้องขายภายในสถานที่ที่ได้รับอนุญาต ขายไ้ในคราวหนึ่งไม่เกิน ๒ ลูกแบ่งเท่านั้น และจะย้ายร้านก็ตองขออนุญาตเสียค่าธรรมเนียมสลักหลังครั้งละ ๒ บาท

การทำสุราเพื่อนำไปใช้ในการทำน้ำส้ม

น้ำส้มมีวิธีทำในชั้นเริ่มแรกมีกรรมวิธีทำเหมือนการทำสุรา คือมีลักษณะเป็นสุราที่มีแอลกอฮอล์ کمไ้ เช่นเดียวกับสุราอยู่ชั่วขณะหนึ่ง จึงแปรสภาพไปจนมีรสเปรี้ยว การทำน้ำส้มมี ๒ ชนิด

การทำน้ำส้มโดยมีการกลั่น คือการหมักน้ำตาลกับเชื้อสุราไห้เกิดแรงแอลกอฮอล์แล้วนำไปกลั่นเป็นน้ำสุราเสียก่อน โรงงานชนิดนี้มีเครื่องกลั่น สุราที่กลั่นไ้ไ้ต้องหมักทำน้ำส้มทันที ถ้าจะเก็บไว้ต้องมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิิน ๕ ดีกรี ต้องมีเจ้าพนักงานสรรพสามิตไปควบคุมเป็นการประจำตามที่กรมสรรพสามิตเห็นสมควร ผู้ที่ได้รับอนุญาตไห้ทำสุราเพื่อนำไปใช้ทำน้ำส้มสายชู ต้องวางเงินสดหรือให้ธนาคารค้ประกันความผิกรายละ ๑๐,๐๐๐ บาท ถ้าไม่มีการกลั่นสุรารายละ ๒,๐๐๐ บาท

การทำสุราเพื่อใช้ประกอบอุตสาหกรรมบางประเภท

อนุญาตไห้เอกชนทำสุราแซเพื่อนำไปใช้ประกอบอุตสาหกรรมผสมสีย้อมผ้า ต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเท่ากับอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตไห้ทำสุราเพื่อใช้ทำน้ำส้ม และทำสัญญาตามแบบที่กรมสรรพสามิตไ้กำหนด

แอลกอฮอล์มี ๒ ชนิด คือ แอลกอฮอล์บริโลก (Ethyl Alcohol) และแอลกอฮอล์ไม่พึงบริโลก (Methyl Alcohol) แต่ พ.ร.บ. สุรามิได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับแอลกอฮอล์ไม่พึงบริโลกนี้

๑. แอลกอฮอล์บริโลก (Ethyl Alcohol) สุราหรือเหล้า
เมื่อเอามากลั่นทับหลายๆ หนเข้าจนบริสุทธิ์ที่สุดจะไ้แอลกอฮอล์ หรือเรียกว่าเหล้า
(Spirit of wine) หรืออีกนัยหนึ่งแอลกอฮอล์ แรกอนเรียกดุราสามทับ ซึ่งใช้ดื่มหรือ
ใช้สกัดตัวยาในทางเภสัชกรรมและการแพทย์ การทำแอลกอฮอล์บริโลก การใช้ การมีไว้
ในความครอบครอง ตลอดจนการนำเข้ามาในราชอาณาจักร จะต้องได้รับอนุญาตจาก
อธิบดีกรมสรรพสามิต

การทำและการขาย สำหรับดักกรีสูง ตั้งแต่ ๘๐ ดักกรีขึ้นไป (การบริหาร
งานสุรา กรมสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๐๘) ให้โรงงานสุรา องค์การสุรา กรมสรรพสามิต
เป็นผู้ทำ และขายแอลกอฮอล์ กำหนดราคาขายส่ง ขายปลีก โดยการอนุมัติของประธาน
คณะกรรมการองค์การสุรา กรมสรรพสามิต และไมอนุญาตให้โรงงานแห่งอื่นทำแอลกอฮอล์
(สูงตั้งแต่ ๘๐ ดักกรีขึ้นไป) ขาย

๒. แอลกอฮอล์แปลงสภาพ (Denatured Alcohol) แอลกอฮอล์
ชนิดนี้คือ เอทิลแอลกอฮอล์ แต่ไม่มีความประสงค์ที่จะใช้ในการบริโภคแล้ว จะต้องทำการ
แปลงสภาพเสียก่อน เพื่อให้กลิ่น รส และสี ผิดจากแอลกอฮอล์ที่บริโภคทั่วๆ ไป ใช้ดื่ม
แทนสุราไม่ได้เพื่อส่งเสริมกิจการและอุตสาหกรรม รัฐบาลจึงได้แยกประเภทของแอลกอฮอล์
แปลงสภาพนี้ไว้ต่างหาก คือไม่อยู่ในข่ายจรรยา พ.ร.บ. สุรา การแปลงสภาพแอลกอฮอล์
ต้องกระทำภายใต้ความควบคุมของเจ้าพนักงานสรรพสามิต

ระเบียบการแปลงสภาพแอลกอฮอล์

๑. ผู้ที่จะได้รับอนุญาตให้ทำการแปลงสภาพแอลกอฮอล์ได้ ต้องเป็น
ผู้ได้รับอนุญาตทำการต้มกลั่นสุรา หรือโรงงานของกรมสรรพสามิต

๒. จำนวนที่จะอนุญาตให้ทำการแปลงสภาพได้ จะต้องไม่เกินร้อยละ
๑๐ ของจำนวนแอลกอฮอล์ที่ผลิตได้ทั้งหมดในโรงต้มกลั่นสุราแห่งนั้น

๓. กำหนดเวลาที่จะอนุญาตให้ทำการแปลงสภาพได้ ปกติอนุญาต ๒
เดือนต่อครั้ง แต่ถาจำ เป็นจะขอแปลงสภาพมากกว่านั้น ต้องขออนุญาตกกรมสรรพสามิตเป็น
กรณีพิเศษ

- ๔. ก๊าซที่ใช้บรรจุต้องมีขนาดความจุ ๒๐ ลิตร และ ๒๐๐ ลิตร
- ๕. การแปลงสภาพแอลกอฮอล์ ให้ใช้ส่วนผสมที่กำหนดไว้ในประกาศ

กรมสรรพสามิต

ภาษี การเก็บภาษีแอลกอฮอล์แปลงสภาพ ปัจจุบันใช้กฎกระทรวงฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๑๓) ลดหย่อนให้แก่อสุรา (แอลกอฮอล์) ที่นำไปทำการแปลงสภาพ หรือนำไปใช้ในการแพทย์ เกษษัตริกรรม วิทยาศาสตร์ หรืออุตสาหกรรม ลิตรละ ๑ บาท อสุรา (แอลกอฮอล์) ที่นำไปใช้ในกิจการอุตสาหกรรม กรมสรรพสามิตได้ลดหย่อนให้ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๗ หรือไม่มีปรากฏ เพราะตามปกติต้องเสียภาษี ลิตรละ ๘ บาทแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ ที่ลดหย่อนนั้น ในปัจจุบันให้แก่อนุวยราชการเท่านั้น

การขนย้ายหรือขนไปจำหน่าย ไม่วาจะขนไปกัวยานพาหนะใดๆ เว้นแต่ขนทางรถไฟขบวนรถสินค้า ให้จังหวัดคนทางออกหนังสือสำคัญแทนใบขนกำกับไปพร้อมกับยานพาหนะที่บรรจุแอลกอฮอล์แปลงสภาพนี้ด้วย และให้ผูขนนำหนังสือสำคัญแทนใบขนแจ้งกรมสรรพสามิตจังหวัดปลายทางตรวจสอบใหญ่ถูกต้อง จึงจะจำหน่ายได้ ถ้าขนส่งโดยรถไฟขบวนรถสินค้า กอนนำแอลกอฮอล์ลงจากตู้รถไฟ ต้องนำเจ้าหน้าที่ทางจังหวัดปลายทางไปตรวจสอบจึงนำไปเก็บในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ และให้ตรวจสอบกับใบอินวอยส์ด้วย เมื่อตรวจสอบแล้วให้จังหวัดปลายทางแจ้งให้จังหวัดคนทางทราบ ถ้าขนไปจากพระนคร - ธนบุรี ต้องแจ้งให้กรมสรรพสามิตทราบ

การจำหน่าย ผู้ซื้อแอลกอฮอล์แปลงสภาพ จำหน่ายแอลกอฮอล์ได้โดยกำหนดราคาขายได้เอง

II ภาษียาสูบ

กรมสรรพสามิตได้ประกาศใช้ พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๔๘๑ เป็นฉบับแรก ได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขหลายครั้ง ในปัจจุบันใช้ พ.ร.บ.ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๑๒

คำว่า ยาสูบ หมายความว่า บุหรี่ซิการ์แรก บุหรี่ซิการ์ บุหรี่อื่นๆ ยาเส้นปรุง และยาสำหรับเคี้ยว ยาสูบนี้ผลิตจากพืชชนิดหนึ่ง ซึ่งมีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า Nicotiana Tobacum

(๑) วิเคราะห์ศัพท์

ต้นยาสูบ หมายความว่า พืชชนิด Nicotiana Tobacum

พันธุ์ยาสูบพื้นเมือง หมายความว่า ต้นยาสูบที่ปลูกในประเทศไทยมาแต่
ดั้งเดิมและเมื่อบบควยแตกแล้วมีสีน้ำตาล

ใบยา หมายความว่า ใบยาสด หรือใบยาแห้ง ของต้นยาสูบ

ยาอัด หมายความว่า ส่วนใดส่วนหนึ่งของต้นยาสูบซึ่งโคปนหรือย่อยและทำ
เป็นแผ่น โดยมีวัตถุอื่นเจือปนด้วยหรือไม่ก็ตาม

ยาเส้น หมายความว่า ใบยาหรือยาอัดซึ่งโคปเป็นเส้น และแห้งแล้ว

ยาสูบ หมายความว่า บุหรี่ซิการ์เรต บุหรี่ซิการ์ บุหรี่อื่น ยาเส้นปรุง และ
ให้รวมถึงยาเคี้ยวด้วย

บุหรี่ยีการ์เรต หมายความว่า ยาเส้น หรือ ยาเส้นปรุง ไม่ว่าจะมีใบยาแห้ง
หรือยาอัดเจือปนหรือไม่ ซึ่งมวนด้วยกระดาษ หรือวัตถุที่ทำขึ้นใช้แทนกระดาษหรือใบยาแห้ง
หรือยาอัด

บุหรี่ยีการ์ หมายความว่า ใบยาแห้งหรือยาอัด ซึ่งมวนด้วยใบยาแห้งหรือยาอัด

บุหรี่ยื่น หมายความว่า ใบยาซึ่งมีไซ้ใบยาสูบพื้นเมือง หรือยาอัด ซึ่งโคป
เป็นเส้นและปรุง หรือ ปนด้วยวัตถุอื่นจากนั้น

ยาเคี้ยว หมายความว่า ส่วนใดส่วนหนึ่งของใบยาแห้ง ซึ่งบบควยหรือบด
จากบบควยแตก และปรุงแต่งให้คุณภาพแตกต่างไปจากเดิม เพื่ออมหรือเคี้ยว

(๒) วิธีการจัดเก็บภาษีและอัตราภาษี

๒.๑ วิธีการจัดเก็บ

ก. สำหรับยาสูบที่ผลิตภายในประเทศนั้น การผลิตและจำหน่าย
เฉพาะบุหรี่ยีการ์เรตนั้น ถูกผูกขาดโดยรัฐวิสาหกิจ ชื่อ "โรงงานยาสูบ" สังกัดกระทรวง

การคลัง ส่วนยาสูบชนิดอื่นใดเอกชนทำได้ แต่ต้องขออนุญาตก่อน

การเสียภาษี ผู้ประกอบอุตสาหกรรมต้องทำการเปิดเผยยาสูบของบรรจุก่อนขนออกจากโรงงานอุตสาหกรรม การคำนวณอัตราภาษีคำนวณตามราคาสำหรับบุหรี่ซิการ์แรต นอกนั้นเก็บตามสภาพน้ำหนัก

ข. สำหรับยาสูบที่นำเข้ามาในประเทศ เพื่อความสะดวกแก่การตรวจตราและควบคุมทั้งปริมาณและคุณภาพ จึงมอบหมายให้โรงงานยาสูบเป็นผู้ส่งบุหรี่เข้ามาจำหน่ายแต่ผู้เดียว ทั้งนี้ เอกชนจึงไม่มีโอกาสที่จะนำบุหรี่เข้ามาในราชอาณาจักร แต่ก็จะต้องปฏิบัติตามระเบียบ คือ ต้องขออนุญาตนำเข้า หรือแสตมป์ไปปิดที่ซองหรือหีบห่อ บรรจุนิรภัยตามอัตราที่กำหนดเพื่อเสียภาษีสรรพสามิต

๒.๒ อัตราภาษี

หมายเลข	รายการ	อัตรา
	<u>ยาสูบ</u>	
	(๑) บุหรี่ซิการ์ที่ผลิตในประเทศ	
	(ก) ชนิดที่ทำควยใบยาจากต้นยาสูบที่ปลูกในประเทศส่วนๆ	ร้อยละสิบห้าของราคาขายปลีกในประกาศของอธิบดี
	(ข) ชนิดอื่นนอกจาก (ก)	ร้อยละสามสิบของราคาขายปลีกในประกาศของอธิบดี
	(๒) บุหรี่ซิการ์ที่ผลิตในต่างประเทศ	หนึ่งกรัมต่อสิบหกสตางค์ เศษของหนึ่งกรัมให้นับเป็นหนึ่งกรัม
	(๓) บุหรี่ซิการ์ที่ผลิตในประเทศ	หนึ่งกรัมต่อสองสตางค์ เศษของหนึ่งกรัมให้นับเป็นหนึ่งกรัม
	(๔) บุหรี่ซิการ์ที่ผลิตในต่างประเทศ	หนึ่งกรัมต่อสิบสองสตางค์ เศษของหนึ่งกรัมให้นับเป็นหนึ่งกรัม
	(๕) บุหรี่อื่นที่ผลิตในประเทศ	หากกรัมต่อสองสตางค์ เศษของห้ากรัมให้นับเป็นห้ากรัม
	(๖) บุหรี่อื่นที่ผลิตในต่างประเทศ	หนึ่งกรัมต่อสิบสองสตางค์ เศษของหนึ่งกรัมให้นับเป็นหนึ่งกรัม
	(๗) ยาเส้นปรุงที่ผลิตในประเทศ	หนึ่งกรัมต่อสองสตางค์ เศษของหนึ่งกรัมให้นับเป็นหนึ่งกรัม
	(๘) ยาเส้นปรุงที่ผลิตในต่างประเทศ	หนึ่งกรัมต่อเก้าสตางค์ เศษของหนึ่งกรัมให้นับเป็นหนึ่งกรัม
	(๙) ยาเคี้ยวที่ผลิตในประเทศ	หนึ่งกรัมต่อหนึ่งสตางค์ เศษของหนึ่งกรัมให้นับเป็นหนึ่งกรัม
	(๑๐) ยาเคี้ยวที่ผลิตในต่างประเทศ	หนึ่งกรัมต่อเก้าสตางค์ เศษของหนึ่งกรัมให้นับเป็นหนึ่งกรัม

(๓) การผ่อนผันไม้เก็บภาษี ในกรณี

การผ่อนผันให้เข้ายาเส้นหรือยาสูบติดตัวเข้ามาใน หรือออกไปนอกราชอาณาจักร อธิบดีจะได้ออกผ่อนผันให้ผู้เดินทางในบางกรณีเข้ายาเส้นหรือยาสูบติดตัวเข้ามาในหรือออกนอกราชอาณาจักร ได้ตามจำนวนที่เห็นสมควร และจะผ่อนผันให้โดยไมต้องบิลแสตมป์ ยาสูบด้วยก็ได้ (มาตรา ๒๔) ซึ่งได้แก่บุคคลและจำนวนต่อไปนี้

๑. ผู้มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางโดยถูกต้อง หรือ
๒. ผู้ควบคุมยานพาหนะและคนประจำยานพาหนะทางน้ำหรือทางอากาศ ซึ่งเพียงแต่แวะเข้ามายัง ท่า สถานี หรือท่าจอดในราชอาณาจักรแล้วจะกลับออกไป หรือ
๓. คนโดยสารรถไฟผ่านแดน ถือตัวโดยสารทอเกี่ยวตลอด เพียงแต่ผ่านอาณาเขตของประเทศไทยไปนอกราชอาณาจักร ตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลประเทศนั้นๆ และรวมตลอดถึงผู้ควบคุมยานพาหนะและคนประจำยานพาหนะแห่งรถไฟเช่นว่านั้นด้วย

จำนวนที่อนุญาต

๑. บุหรี่ซิการ์ไม่เกิน ๒๐๐ มวน หรือ
  ๒. บุหรี่ซิการ์ บุหรี่อื่น ยาเส้นปรุง ยาเคี้ยวชนิดใดชนิดหนึ่งหรือหลายชนิดรวมกันไม่เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ห้ามบุหรี่ยาเส้นรวมอยู่ด้วย บุหรี่ยาเส้นนั้นต้องไม่เกิน ๒๐๐ มวน และน้ำหนักรวมกันต้องไม่เกิน ๕๐๐ กรัม
  ๓. ยาสูบที่นำเข้ามาตามความในข้อ ๒ หากเหลือจากใช้สอยแล้วให้นำติดตัวออกไปนอกราชอาณาจักรได้
  ๔. ให้ผู้เดินทางออกนอกราชอาณาจักร นำยาสูบที่มีแสตมป์ยาสูบถูกต้องแล้วตามจำนวนเช่นเกี่ยวกับข้อ ๒ และยาเส้นไม่เกิน ๑ กิโลกรัมติดตัวออกไปได้
- (ประกาศกรมสรรพสามิต ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๐๔)

ภาชนะน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

กรมสรรพสามิตได้เริ่มจัดเก็บภาษีน้ำมันเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๐๗ โดยออก พ.ร.บ. จัดเก็บภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันซึ่งทำในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๐๗ ทั้งนี้เพราะได้มีการจัดตั้ง โรงกลั่นน้ำมันขึ้นภายในประเทศอันทำให้รัฐขาดรายได้จากภาษีศุลกากร เป็นอันมาก เนื่องจากความจำเป็นในการใช้น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน ทั่วประเทศน้อยลง เพื่อชดเชยรายได้จากภาษีศุลกากรที่ขาดไป จึงหันมาเก็บภาษีสรรพสามิต อันเป็นภาษีที่เก็บจากผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ

(๑) ความหมาย

"น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน" หมายความว่า น้ำมันเบนซิน น้ำมันก๊าด น้ำมันเชื้อเพลิง สำหรับเครื่องบิน น้ำมันเตา น้ำมันดีเซล และน้ำมันอื่นๆ ที่คล้ายกับน้ำมันที่ได้ออกชื่อมาแล้ว น้ำมันหลอดดิน การปิโตรเลียม ปิโตรเลียมปิคูเมน (แอสฟัลต์) ปิโตรเลียมโค้ก และกากอื่นๆ ที่ได้จากน้ำมันปิโตรเลียมและให้รวมถึงน้ำมันอื่น หรือผลิตภัณฑ์อื่นที่ได้จากการกลั่นน้ำมัน ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๒) วิธีการเสียภาษีและอัตราภาษี

๒.๑ วิธีการเสียภาษี

ใหญ่ประกอบอุตสาหกรรมเสียภาษีน้ำมัน และผลิตภัณฑ์น้ำมันตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ก่อนที่จะนำน้ำมันหรือผลิตภัณฑ์น้ำมันออกจากโรงงานอุตสาหกรรม ทั้งนี้โรงงานน้ำมันต้องอยู่ในความควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งแต่งตั้งโดยอธิบดีกรมสรรพสามิต กฎเฉพาะในปัจจุบันกำหนดใหญ่ประกอบอุตสาหกรรมชำระภาษีภายใน ๑๐ วัน นับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งจำนวนภาษีที่ต้องชำระให้ทราบ

๒.๒ อัตราภาษี

ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๐๘) อาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ. ภาชนะน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน แก้ไขโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๑๓) และกฎ

กระทรวงฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๓) ใหญ่ประกอบการเสียภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันดังนี้

๑. น้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน ๑ ลิตร
เศษของลิตรให้นับเป็น ๑ ลิตร ๐.๘๐ บาท
๒. น้ำมันก๊าดและน้ำมันที่คล้ายกัน ๑ ลิตร
เศษของลิตรให้นับเป็น ๑ ลิตร ๐.๓๓ "
๓. น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบินไอพ่น ๑ ลิตร
เศษของลิตรให้นับเป็น ๑ ลิตร ๐.๓๓ "
๔. น้ำมันดีเซลและน้ำมันอื่นๆ ที่คล้ายกัน ๑ ลิตร
เศษของลิตรให้นับเป็น ๑ ลิตร ๐.๑๒ "
- น้ำมันเตา และน้ำมันอื่นๆ ที่คล้ายกัน ๑ ลิตร
เศษของลิตรให้นับเป็น ๑ ลิตร ๐.๖๐ "
๕. น้ำมันหล่อลื่นไม่เหลว ๑ กิโลกรัม
เศษของกิโลกรัมให้นับเป็น ๑ กิโลกรัม ๑.๐๐ "
๖. น้ำมันหล่อลื่นเหลว ๑ ลิตร เศษของ
ลิตรให้นับเป็น ๑ ลิตร ๐.๖๖ "
- น้ำมันหล่อลื่นเหลวที่ทำจากน้ำมันหล่อลื่นเหลว
ที่ใช่แล้ว ๑ ลิตร เศษของลิตรให้นับเป็น ๑ ลิตร ๐.๓๓ "
๗. ก๊าซปิโตรเลียม ๑ เมตริกตัน เศษของ
เมตริกตันให้ลดลงตามส่วน ๔๕๐.๐๐ "
๘. ปิโตรเลียมหนัก (แอสฟัลต์) ๑ เมตริกตัน
เศษของ เมตริกตันให้ลดลงตามส่วน ๑๐.๐๐ "

(๓) การขออนุญาตและยกเว้นภาษี

- ก. การคืนภาษี กฎหมายกำหนดให้มีการคืนภาษีได้ในกรณี
๑. น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันที่ส่งไปนอกราชอาณาจักร
๒. น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันเติมเครื่องบินซึ่งบินไปต่างประเทศ

๓. น้ำมันเบนซินและน้ำมันหล่อลื่นที่ใช้สำหรับยานพาหนะของผู้มีเอกสิทธิ์ทางทูต กงสุล หรือองค์การระหว่างประเทศ และพนักงานขององค์การที่ได้รับยกเว้นอากรศุลกากร หรือบุคคลที่ได้รับยกเว้นอากรศุลกากร เทาเดียวกับผู้มีเอกสิทธิ์ทางการทูต สำหรับบุคคลในข้อนี้ให้เฉพาะน้ำมันเบนซินและน้ำมันหล่อลื่น

๔. การยกเว้นภาษี ในกรณีที่เป็นการนำเข้าและผลิตจากพื้นบ้านซึ่งผลิตภายในประเทศที่รัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศให้แก่รัฐบาลไทยหรือใช้ในการปฏิบัติการธุรกิจเพื่อช่วยเหลือราชการตามความตกลงระหว่างรัฐบาล

IV ภาษีเครื่องดื่ม

กรมสรรพสามิตเริ่มจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มโดยมี พ.ร.บ. เครื่องดื่ม พ.ศ. ๒๔๘๕ ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๘๖ ต่อมาโดยยกเลิก พ.ร.บ. ฉบับนี้ และประกาศใช้ พ.ร.บ. เครื่องดื่ม พ.ศ. ๒๕๐๘ แทน

(๑) ความหมาย

เครื่องดื่ม ตาม พ.ร.บ. เครื่องดื่ม ๒๕๐๘ ให้ความหมายว่า "สิ่งซึ่งตามปกติใช้เป็นเครื่องดื่มได้โดยไม่ต้องเจือปน และไม่มีแอลกอฮอล์ จะมีกาซคาร์บอนไดออกไซด์อยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม อันบรรจุในภาชนะและฉีกไว้ เช่น น้ำหวาน น้ำผลไม้ น้ำโซดา เป็นต้น แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึง

๑. น้ำหรือน้ำแร่ตามธรรมชาติ
๒. เครื่องดื่มซึ่งผู้ผลิตได้ผลิตขึ้นเพื่อขายปลีกเองโดยเฉพาะ อันมิได้มีกาซคาร์บอนไดออกไซด์อยู่ด้วย ทั้งนี้ได้สงวนคุณภาพด้วยเครื่องดื่ม
๓. น้ำนมที่ไม่มีสิ่งใดเจือปน
๔. เครื่องดื่มตาม (๑) และ (๓) ที่มีสิ่งอื่นเจือปน ซึ่งรัฐมนตรีประกาศยกเว้นในราชกิจจานุเบกษา

สิ่งเน็กภาชนะ คือ จุกจับหรือวตัลอุ้นโคที่โซเน็กภาชนะบรรจุเครื่งคีม

(๒) วิธีการจกเก็บภาชนะและอัครภาชนะ

๒.๑ วิธีการจกเก็บภาชนะ

ในการจกเก็บภาชนะนั้น กำหนดให้ผู้นัหน้าทีเสี่ยภาชนะโดยวิธีใดวิธีหนึ่งคือ

๑. ปิดแสดมป้เครื่งคีมบนภาชนะทีบรรจุ
๒. เน็กภาชนะควยสิ่งเน็กภาชนะจคทะ เป็ยน
๓. เน็กภาชนะควยสิ่งเน็กภาชนะของทางราชการ

เนื่งจากมีการจกเก็บภาชนะสรพพสามิตจากเครื่งคีมทงทีผลิตซึนภายในประเทศ และทีนำเข้ามาในราชอาณาจักร

ก. เครื่งคีมทีผลิตซึนภายในประเทศ ผูผลิตอาจซ้อแสดมป้เครื่งคีมจากกรมสรพพสามิตไปปิดภาชนะ แลวทำการซึชซาแสดมป้ก่อนส่งออกจำหนาย ถ้าวิธีนี้ทำให้ภาชนะไมสวยงามและแสดมป้อาจลอคออกไถ่งาย ผูผลิตก็อาจซ้อสิ่งเน็กภาชนะจากกรมสรพพสามิตไปเน็กภาชนะก็ได้ หรือถ้าหากผูผลิตเห็นว่สิ่งเน็กภาชนะของ กรมสร พพสามิตคุณภาพไมก็พอหรือไม่เหมาะในการใช้ซาคความสวยงาม ผูผลิตอาจขออนุญาตเจ้าพนักงานจคทะ เป็ยนจำเพาะขอใช้สิ่งเน็กภาชนะทีทำเองแลวซึาระภาชนะตามอัคราทีกำหนด

ข. เครื่งคีมทีนำเข้ามาในประเทศ วิธีปฏิบัติในการเสี่ยภาชนะคือ

๑. ผูนำเขาไมต้องขออนุญาตนำเขาเหมือนสินค้าทีต้องเสี่ยภาชนะสรพพสามิตอื่ๆ เมื่อสิ่งของเขามาถึงกานศุลกากรแลว ให้นำหลักฐานการส่งสินค้าไปแสดงจำนวนทีนำเขาและขอซึาระภาชนะสรพพสามิตโดยซ้อแสดมป้เครื่งคีมไปตามอัครา จำนวนและปริมาณของเครื่งคีมทีนำเขา แลวนำเอาไปปิดทีบรรจุภาชนะเครื่งคีม ณ กานศุลกากรภายใต้ความควบคุมของเจ้าพนักงานศุลกากร

๒. ในกรณีทีผูนำเขามีความประสงค์จะนำเอาเครื่งคีมเข้าไปปิดแสดมป้ยังสถานทีอื่นทีมิใช่กานศุลกากร ก็ให้ยื่นเรื่งราวขออนุญาตจากอธิบดีกรม

สรรพสามิต เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ให้นำใบอนุญาตไปแสดงแก่เจ้าพนักงานศุลกากร จะได้ออกใบปล่อยสินค้าให้ ในกรณีการปิดแสตมป์ ณ สถานที่ของผู้นำเข้าจะต้องเสียค่าธรรมเนียมแก่เจ้าพนักงานสรรพสามิต ผู้ไปคุมการปิดวันละ ๑๐๐ บาท

๒.๒ อัตราภาษี

ภาษีเครื่องดื่มเป็นการเก็บตามสภาพ (specific) เป็นหน่วยและตามปริมาณ โดยคำนวณจากปริมาณของเครื่องดื่มดังนี้

๑. เครื่องดื่มที่บรรจุภาชนะซึ่งมีปริมาตรไม่เกิน ๔๕๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร เสียภาษีภาชนะละ ๒๐ สตางค์

๒. เครื่องดื่มที่บรรจุซึ่งมีปริมาตรเกินกว่า ๔๕๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร นอกจากเสียภาษีตาม (๑) แล้ว ให้เสียภาษีเพิ่มขึ้น ๒๐ สตางค์ ต่อทุก ๕๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร เกษของ ๔๕๐ ซม.^๓ ให้นับเป็น ๔๕๐ ซม.^๓

อัตราที่กำหนดไว้นี้ เรียกเก็บแก่เครื่องดื่มทั้งที่ผลิตในประเทศและที่นำเข้ามาในประเทศ

(๓) การยกเว้นและคืนภาษี

๓.๑ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ามีสิทธิได้รับคืนภาษี ที่ชำระไปแล้ว เมื่อพิสูจน์ได้ว่า

๑. ภาชนะที่บรรจุเครื่องดื่มแตกหรือรั่วจนจำหน่ายแก่ผู้บริโภคไม่ได้

๒. เครื่องดื่มได้เสื่อมคุณภาพไปจนไม่สมควรใช้เป็นเครื่องดื่มตาม

ความมุ่งหมายเดิม

๓. ได้ส่งเครื่องดื่มออกไปนอกราชอาณาจักรโดยปฏิบัติตามวิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

๓.๒ สำหรับการยกเว้นภาษี นั้น อธิบดีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา ผ่อนผันให้นำเครื่องดื่มซึ่งมิใช่การค้า เข้ามาในราชอาณาจักรได้โดยไม่ต้องเสียภาษี ในกรณีและตามปริมาณที่สมควร เช่น ผ่อนผันให้นำเข้ามาเป็นตัวอย่างสินค้า เป็นของขวัญหรือ

เพื่อวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์มีปริมาณไม่เกิน ๕ ลิตร (ประกาศกรมสรรพสามิต ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๑๑)

เนื่องจากสิ่งฉนิกภาชนะเป็นเครื่องหมายว่า เครื่องดื่มนั้น ได้มีการชำระภาษีเรียบร้อยแล้ว และในปัจจุบันได้มีการขอตั้งโรงงานผลิตสิ่งฉนิกภาชนะจดทะเบียนในประเทศไทย ๒ โรงงานคือ

๑. บริษัท ฝาจีบ จำกัด ตั้งอยู่ที่ตำบลบางเขน
๒. บริษัท แอร์แคน (Air Can) จำกัด ตั้งอยู่ที่ตำบลบางปู

จึงจะกล่าวถึง สิ่งฉนิกภาชนะในเรื่อง การจัดหาและการผลิตสิ่งฉนิกภาชนะจดทะเบียน

การจัดหาและผลิตสิ่งฉนิกภาชนะจดทะเบียน

ก. การนำเข้ามาในราชอาณาจักร ห้ามมิให้ผู้ใดนำสิ่งฉนิกภาชนะจดทะเบียนเข้ามาในราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีและปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๑) โดย

๑. ผู้ขอรับอนุญาตนำสิ่งฉนิกภาชนะจดทะเบียนเข้ามาในราชอาณาจักร ต้องเป็นผู้ผลิตเครื่องดื่มและสิ่งฉนิกภาชนะนั้น ผู้ขอรับอนุญาตได้จดทะเบียนไว้แล้ว

๒. ต้องยื่นคำขอตามแบบ พร้อมควยเอกสารเกี่ยวกับการสั่งซื้อ

๓. นำสิ่งฉนิกภาชนะจดทะเบียนออกจากด่านศุลกากรได้ต่อเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบและอนุญาตแล้ว

๔. การนำจากด่านศุลกากรไปไว้ ณ สถานที่เก็บในโรงงานผลิต เครื่องดื่มต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่

๕. ให้นำเก็บรักษาไว้ ณ สถานที่เก็บในโรงงานผลิตเครื่องดื่มที่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี และอยู่ภายใต้การควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่

ข. การจัดทากายในประเทศ ห้ามมิให้ผู้ผลิตเครื่องกั้นข้อหรือรับไว้ด้วยวิธีใดๆ ซึ่งสิ่งฉันทักาชนะ

การผลิตสิ่งฉันทักาชนะจดทะเบียน

๑. ห้ามมิให้ผู้ใดผลิตสิ่งฉันทักาชนะจดทะเบียน เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี (มาตรา ๑๒ วรรค ๑)
๒. ก่อนเปิดคำเนินการ ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดีทราบเพื่อตรวจโรงงานก่อน
๓. การดำเนินการผลิตต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าพนักงานกรมสรรพสามิต และผู้ได้รับอนุญาตจะต้องเสียค่าธรรมเนียมการควบคุมล่วงหน้าเป็นรายเดือน เดือนละหนึ่งหมื่นบาท (กฎกระทรวงฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๑๐)
๔. ห้ามมิให้ผู้ได้รับอนุญาตแก้ไข เปลี่ยนแปลงโรงงานให้ผิดไปจากแผนผังรายการที่อนุญาตไว้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี
๕. ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบเวลาทำการของโรงงาน ห้ามมิให้เปลี่ยนแปลงเวลาทำการ เว้นแต่จะแจ้งเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๒ วัน
๖. ห้ามมิให้ผู้ได้รับอนุญาตผลิตสิ่งอื่นใดในโรงงานนั้น นอกจากสิ่งฉันทักาชนะจดทะเบียน และสิ่งฉันทักาชนะของทางราชการที่ได้อนุญาตให้ทำ

วิธีจดทะเบียนสิ่งฉันทักาชนะ ผู้ผลิตเครื่องกั้นประสงค์จะจดทะเบียนสิ่งฉันทักาชนะซึ่งมีลักษณะจำเพาะของคนที่ตนต้องปฏิบัติดังนี้

๑. ต้องจดทะเบียนสิ่งฉันทักาชนะต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยมีลักษณะจำเพาะถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งปีลักษณะจำเพาะของตน (มาตรา ๕)
๒. ผู้ผลิตเครื่องกั้นต้องเสียค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิ่งฉันทักาชนะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (กฎกระทรวงฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๑๐) ลักษณะ

จำเพาะละ ๑๐๐ บาท

๓. ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว จึงใช้สิ่งฉีกภาชนะจดทะเบียนนั้น ในการเสียภาษีตาม พ.ร.บ. นี้ได้ หากมีการยกเลิกสิ่งฉีกภาชนะดังกล่าวให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาคด้วย (มาตรา ๑๐) การขนส่งสิ่งฉีกภาชนะจดทะเบียนออกจากโรงงานไปยังโรงงานเครื่องคั้นต้องมีใบขนตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง กำกับไปกับสิ่งฉีกภาชนะนั้นด้วย (มาตรา ๑๔)

การขาย

ห้ามมิให้ผู้ใดโดยรู้อยู่แล้ว ขายหรือจำหน่าย หรือมิไว้เพื่อขายหรือจำหน่าย ซึ่งเครื่องคั้นอันมิได้เสียภาษีเครื่องคั้น เว้นแต่ในกรณีผู้ผลิตเครื่องคั้นมิไว้ในโรงงาน ระหว่างที่ยังมิได้เสียภาษีเครื่องคั้น (มาตรา ๒๑)

V ภาษีซีเมนต์

การจัดเก็บภาษีซีเมนต์ในประเทศไทยเริ่มจัดเก็บโดยออก พ.ร.บ. ภาษีซีเมนต์ในปี พ.ศ. ๒๔๗๕

(๑) ความหมายของ "ซีเมนต์"

"ซีเมนต์" หมายความว่า วัสดุอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งทำขึ้นด้วยการเผาหินปูน และดินเหนียวอันผสมกันอยู่แล้ว ตามธรรมดา หรือนำมาผสมกันขึ้น อาจใช้ก็ได้เพื่อประโยชน์เหมือนดังหนึ่งใช้ซีเมนต์กันความปกติ และรวมทั้งปอร์ตแลนด์ซีเมนต์ทุกอย่าง และวัสดุอันหนึ่งเสนาบดีเห็นว่าทำขึ้นหรือขายเป็นซีเมนต์ชนิดหนึ่ง หรือเพื่อใช้แทนซีเมนต์

ตามความหมายนี้ ซีเมนต์จึงหมายถึง

๑. ทำขึ้นโดยการเผาหินปูนหรือดินเหนียว ซึ่งผสมกันอยู่แล้วตามธรรมดา คือผสมกันตามธรรมชาติ ชุบน้ำหรือนำมาเผาได้โดยที่เดียว

๒. ทำขึ้นจากการเผาหินปูน และดินเหนียวซึ่งนำมาผสมกันขึ้น คือนำมาผสมกันตามกรรมวิธีที่ถูกต้อง

๓. วัตถุประสงค์จากการเผาคังกล่าว ใช้ได้อย่างมีแผนคือเป็นซีเมนต์นั่นเอง เพราะใช้วัตถุประสงค์ กรรมวิธีในการทำซีเมนต์ทุกอย่าง ผลิตภัณฑ์ที่ได้มาต้องเป็นซีเมนต์

๔. ปอร์ตแลนด์ซีเมนต์ทุกอย่างมีกรรมวิธีในการทำปอร์ตแลนด์ซีเมนต์โดยเฉพาะและปอร์ตแลนด์ซีเมนต์หลายอย่างด้วยกัน แล้วแถมส่วนผสมต่างกัน และจากการที่ผสมสิ่งอื่นลงไปในซีเมนต์ จะได้ปอร์ตแลนด์ที่มีคุณภาพและลักษณะต่างๆ กันหลายอย่าง

๕. วัตถุประสงค์ที่ทำขึ้นหรือขายเป็นซีเมนต์ หรือเพื่อใช้แทนซีเมนต์ เช่นปูนเม็ด ซึ่งเมื่ออบแล้วใช้เป็นซีเมนต์ได้ทันที

(๒) วิธีการจับเก็บภาษีและอัตราภาษี

๒.๑ วิธีการจับเก็บภาษี

เรียกเก็บเฉพาะซีเมนต์ซึ่งทำขึ้นในราชอาณาจักรเท่านั้น และเฉพาะที่ทำขึ้นขาย ส่วนซีเมนต์ต่างประเทศซึ่งนำเข้ามาในราชอาณาจักรไม่มีการเก็บภาษีสรรพสามิตตาม พ.ร.บ. นี้ และการนำเข้าหรือส่งออกไม่ต้องขออนุญาต

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมมีหน้าที่จะต้องเสียภาษีในเวลาที่ส่งซีเมนต์ออกจากโรงงานแต่อธิบดีกรมสรรพสามิตจะอนุญาตให้เสียเป็นรายเดือน ภายในวันที่ ๑๒ ของเดือนถัดไปได้ ซึ่งในการนี้ผู้ประกอบการจะต้องทำหนังสือรับใช้เสียปรับ ถ้าชำระภาษีไม่ครบถ้วน และไม่ตรงกำหนดเวลา

ในการเก็บภาษีไม่มีการปิดแสตมป์ และไม่มีเครื่องหมายใดๆ ของทางราชการ เพียงแต่ให้บรรจุซีเมนต์ในภาชนะให้ถูกต้องตามชนิดและน้ำหนักซึ่งอธิบดีกรมสรรพสามิตได้อนุมัติก่อนนำออกจากโรงงานอุตสาหกรรม

๒.๒ อัตราภาษี

ภาษีซีเมนต์ให้คำนวณเก็บตามน้ำหนักโดยเจ้าพนักงาน การคำนวณใช้ ๑ กิโลกรัมเป็นหน่วย มีน้ำหนักเท่าใดคูณด้วยอัตราภาษี ผลลัพธ์ก็คือภาษีที่ต้องชำระ

ซึ่งอัตราภาษีเก็บในอัตรา ๒ สตางค์ ต่อ ๑ กิโลกรัม แทนของกิโลกรัมให้
ปัดทิ้ง

(๓) การยกเว้นภาษี

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่เมแทละได้ยกเว้นภาษี สำหรับซีเมนต์ที่นำไปใช้ใน
กิจการของรัฐตามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และวิชาการระหว่าง
ประเทศไทยกับต่างประเทศ โดยปฏิบัติตามวิธีการที่อธิบดีกรมสรรพสามิตได้กำหนดไว้
(ประกาศกรมสรรพสามิตลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๐๕) ผู้ประกอบการยื่นเรื่องราว
ขอยกเว้นภาษีต่ออธิบดีกรมสรรพสามิตพร้อมด้วยหนังสือรับรองของสำนักงานพัฒนาการ
เศรษฐกิจแห่งชาติ ว่าเป็นซีเมนต์ที่จะนำไปใช้ในกิจการของรัฐตามความตกลงว่าด้วย
ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศมีจำนวน
เท่าใด ภาวะที่บรรจุมซีเมนต์ต้องมีลักษณะจำเพาะ และมีเครื่องหมายคำว่า "ยกเว้นภาษี
ห้ามจำหน่าย" ลักษณะจำเพาะและเครื่องหมายนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีกรม
สรรพสามิตก่อน

VI ภาษีไม้ซีกไฟ

ได้เริ่มใช้ พ.ร.บ. ไม้ซีกไฟที่ทำขึ้นในราชอาณาจักร เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม
๒๕๓๔ ได้มีการแก้ไขหลายครั้ง จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ได้มีการยกเลิก พ.ร.บ.
ไม้ซีกไฟที่ใช้อยู่เดิมและมี พ.ร.บ. ไม้ซีกไฟปี ๒๕๐๘ ใช้แทน

วัตถุประสงค์ ในการเก็บก็เพื่อหารายได้เข้ารัฐ มาทำนุบำรุงประเทศ และ
เพื่อส่งเสริมการผลิตในประเทศ เพราะได้มีการขึ้นภาษีศุลกากรขาเข้าสำหรับไม้ซีกไฟ
ที่นำเข้าประเทศ ทำให้ราคาไม้ซีกไฟจากต่างประเทศมีราคาสูงขึ้น และปริมาณที่นำเข้า
ก็ลดลงจนในปัจจุบันแทบจะไม่มีเลย นอกจากนี้เพื่อเป็นการควบคุมมิได้ไม้ซีกไฟขาดแคลน
และให้ผูบริโภคไม่ต้องซื้อไม้ซีกไฟในราคาแพงเกินไป

(๑) วิธีการจัดเก็บภาษี

๑.๑ วิธีการจัดเก็บภาษี

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ต้องเสียภาษีให้แก่กรมสรรพสามิตก่อนนำไม้ซีกไฟออกจากโรงงานอุตสาหกรรม โดยการปิดแสตมป์ไม้ซีกไฟตามอัตราที่กำหนดไว้ ในการปิดแสตมป์ให้ปิดที่รอยพับตอนหัวหรือท้ายของห่อ หรือกล่องที่บรรจุไม้ซีกไฟ เมื่อปิดแสตมป์แล้วต้องขีดฆ่าแสตมป์ไว้ด้วยหมึกมีตราเครื่องหมายของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ซึ่งต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน ในการขีดฆ่าแสตมป์นี้ จะต้องอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงาน สำหรับไม้ซีกไฟที่บรรจุกลัก หรือแฉ่งแล้วและอยู่ในความครอบครองของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม แต่ยังมีไม้เสียภาษี ถ้าหากปรากฏว่าขาดจำนวนไปจากบัญชีของเจ้าพนักงาน ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมจะต้องเสียภาษีไม้ซีกไฟสำหรับจำนวนไม้ซีกไฟนั้น

ในการขนไม้ซีกไฟออกจากโรงงานเพื่อจะจำหน่ายในประเทศ หรือส่งออกนอกราชอาณาจักรจะต้องขออนุญาต และให้นำใบอนุญาตนั้นกำกับไปด้วย

๑.๒ อัตราภาษี จัดเก็บในอัตราต่างๆ ดังนี้

- ๑. บรรจุกลักหรือแฉ่งที่มีจำนวนเฉลี่ยกลักหรือแฉ่งหนึ่งไม่เกิน ๒๐ อัน ๑.๕๑ บาท (๑๐๐ กลัก)
- ๒. บรรจุกลักที่มีจำนวนเฉลี่ยกลักหรือแฉ่งหนึ่งเกิน ๒๐ อัน แต่ไม่เกิน ๔๕ อัน ๒.๖๔ บาท (๑๐๐ กลัก)
- ๓. บรรจุกลักที่มีจำนวนเฉลี่ยกลักหนึ่งเกิน ๔๕ อัน แต่ไม่เกิน ๖๐ อัน ๓.๘๒ บาท (๑๐๐ กลัก)
- ๔. บรรจุกลักที่มีจำนวนเฉลี่ยกลักหนึ่งเกิน ๖๐ อัน แต่ไม่เกิน ๙๐ อัน ๕.๑๙ บาท (๑๐๐ กลัก)
- ๕. บรรจุกลักที่มีจำนวนเฉลี่ยกลักหนึ่งเกิน ๙๐ อัน แต่ไม่เกิน ๒๕๐ อัน ๑๒.๐๐ บาท (๑๐๐ กลัก)

๖. บรรจุกัลป์ที่มีจำนวนเฉลี่ยกัลป์หนึ่งเกิน ๔๓๐ อัน ๑๖.๕๕ บาท (๑๐๐ กัลป์) และให้เสียภาษีเพิ่มขึ้นดังนี้

สำหรับไม้ซีกไฟที่เกิน ๔๓๐ อัน ในกัลป์หนึ่งให้เสียภาษีเพิ่มขึ้นทุกๆ ๑๐๐ อัน หรือเศษของ ๑๐๐ อัน ๓.๕๐ บาท (๑๐๐ กัลป์)

และผู้ประสงค์ประกอบอุตสาหกรรมทำไม้ซีกไฟเพื่อการค้า จะต้องได้รับ อนุญาตจากอธิบดี โดยเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท มีอายุเพียง วันที่ ๓๑ ธันวาคม ของปีใบอนุญาต

อย่างไรก็ตาม การเสียภาษีและอัตราภาษีที่กล่าวมานี้ เรียกเก็บเฉพาะไม้ซีกไฟที่ผลิตขึ้นในประเทศเท่านั้น ไม้ซีกไฟที่นำเข้ามาในประเทศไม่อยู่ในข่ายแห่งกฎหมายนี้ คงจักเก็บแต่ภาษีศุลกากรแต่อย่างเดียว

(๒) การยกเว้นภาษีและการคืนภาษี

ผู้ประกอบการจะได้รับ การยกเว้นภาษี ในกรณีที่ไม่ซีกไฟออกไปนอกราชอาณาจักร โดยได้ปฏิบัติตามวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนดไว้ คือทำเครื่องหมาย "E" เพิ่มเก็บลงบนมุมขวาหน้าตราไม้ซีกไฟ กับให้ยื่นคำขอตามแบบแล้ววางเงินประกันไว้ตามจำนวนค่าภาษีไม้ซีกไฟนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่งานศุลกากรได้ตรวจสอบและรับรองเรียบร้อยแล้ว ผู้ประกอบการก็จะยื่นคำร้องขอรับเงินประกันคืน

นอกจากการยกเว้นภาษีแล้ว ยังมีสิทธิได้รับ การคืนภาษี ในกรณี

ก. ไม้ซีกไฟที่ได้เสียภาษีไว้แล้ว แต่ยังมีโกขนออกจากโรงงานอุตสาหกรรม ได้เสียหายไปโดยเหตุสุดวิสัย เช่น ไฟไหม้ ถูกน้ำทะเลลายจนใช้การไม่ได้

ข. ไม้ซีกไฟที่โกขนออกจากโรงงานอุตสาหกรรมแล้วเสียหายไปโดยเหตุสุดวิสัยและให้นำไม้ซีกไฟนั้นมาแสดงต่อเจ้าพนักงาน และได้รับอนุญาตจากอธิบดีให้ทำลายต่อเจ้าพนักงานแล้ว

การคืนภาษี ให้ใช้วิธีหักกลับกันเมื่อมีการเสียภาษีในคราวต่อไป หมายความว่า ไม่จ่ายคืนเป็นเงินสด เมื่อมีการซื้อแสตมป์ในงวดต่อไปก็ให้หักกลับกับจำนวนค่าภาษีที่ได้รับคืน

VII ภาษีเครื่องซิกไฟ

กรมสรรพสามิตได้เริ่มทำการจัดเก็บภาษีเครื่องซิกไฟ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๔๗๖ โดยออกเป็น พ.ร.บ. เก็บภาษีเครื่องซิกไฟ ซึ่งทำในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๔๗๖ และเป็นกฎหมายฉบับเดียวของกรมสรรพสามิตที่ไม่เคยมีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือมีการยกเลิก

(๑) ความหมาย

"เครื่องซิกไฟ" หมายความว่า เครื่องกด หรือ เครื่องเค็มซึ่งหยิบถือไปได้ และประสงค์ทำให้เกิดไฟ

(๒) วิธีการเสียภาษีและอัตราภาษี

เครื่องซิกไฟที่ผลิตได้ ก่อนจะส่งออกจากโรงงานอุตสาหกรรมจะต้องเสียภาษีเครื่องซิกไฟซึ่งครบถ้วนบริบูรณ์หรือจะครบถ้วนบริบูรณ์เมื่อใส่หินเหล็กไฟ อัตราภาษีมูลค่า ๔๐ สตางค์ และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการส่งเสริมให้มีการส่งเครื่องซิกไฟเป็นสินค้าออกของประเทศ จึงให้มี การยกเว้นภาษี แก่ผู้ประกอบการเมื่อได้ส่งเครื่องซิกไฟ หรือส่วนประกอบออกจากโรงงานอุตสาหกรรมไปนอกราชอาณาจักร

สำหรับผู้ที่ประสงค์จะประกอบอุตสาหกรรมเครื่องซิกไฟจะต้องขออนุญาตต่อกรมสรรพสามิต และเมื่อได้รับอนุญาตแล้วต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตปีละ ๘๐ บาท

ข้อสังเกต เครื่องซิกไฟที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรไม่ต้องเสียภาษีสรรพสามิตแต่อย่างใด

VIII ภาษีไฟ

(๑) ความหมาย

"ไฟ" เป็นเครื่องกีฬาชนิดหนึ่ง ใช้สำหรับเล่นเพื่อการสนุก และมีลักษณะพิเศษโดยอาจใช้เล่นเป็นการพนันได้ และมีกนนิยมมาก รัฐจึงเก็บภาษีไฟ โดยออกเป็น พ.ร.บ. ไฟ พ.ศ. ๒๔๔๑ ทำการควบคุมการนำเข้าในราชอาณาจักร การทำ และการจำหน่ายไฟ ซึ่งต่อมาได้ยกเลิก พ.ร.บ. พ.ศ. ๒๔๔๑ และใช้ พ.ร.บ. ไฟ พ.ศ. ๒๔๘๖ แทน

ความหมายของ "ไฟ" คือ ไฟที่ทำด้วยกระถางหรือหนึ่ง ซึ่งทำด้วยวัตถุอื่น ตามกำหนดในกฎกระทรวง

ชนิดของไฟ มี ๕ ชนิดคือ

๑. ไฟไทยสำหรับหนึ่งมี ๑๒๐ ใบ
๒. ไฟมองจีน สำหรับหนึ่งมี ๑๑๖ ใบ
๓. ไฟจีนสี่สำหรับหนึ่งมี ๑๑๒ ใบ
๔. ไฟปอก สำหรับหนึ่งมี ๓๓ ใบ (รวมทั้งตัวไวค ๑ ใบ)

(๒) การจัดเก็บและอัตราค่าธรรมเนียมประทับตราไฟ

๒.๑ การจัดเก็บภาษี

ใช้วิธีประทับตราไฟ

สำหรับผู้ที่ทำไฟ หรือนำไฟ เข้ามาในราชอาณาจักร จะต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพสามิตก่อน แต่ กรมสรรพสามิตไม่เคยอนุญาตให้ผู้ใดทำไฟเลย กรมสรรพสามิตเป็นผู้จัดทำเอง ถือเป็นการผูกขาดของรัฐ

ในกรณีนำเข้ามา ต้องยื่นคำขอตามแบบคอกอธิบดีกรมสรรพสามิต และต้องวางเงินประกันเท่าที่จะต้องเสียค่าธรรมเนียมประทับตราไฟ ตามจำนวนไฟที่อนุญาตให้นำเข้ามา เพื่อมิให้มีการหลบหลีกกาประทับตราไฟ และเมื่อได้รับไฟจากเจ้าพนักงานศุลกากรแล้ว ต้องนำไฟที่ได้รับอนุญาตไปประทับตราไฟตามสถานที่กำหนดในใบอนุญาตภายใน ๗ วัน เมื่อประทับตราไฟแล้วต้องบรรจุไฟลงในซองและปิดแสกมปีที่รองบรรจุไฟ ไฟที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร อนุญาตให้นำเข้าเฉพาะไฟปอกเท่านั้น

๒.๒ อัตราค่าธรรมเนียมประทับตราไฟ

เรียกเก็บค่าประทับตราไฟปอกทุกชนิด ๑๐๐ ใบ ต่อ ๑๐ บาท

IX ภาษียานัตถุ

(๑) ความหมาย

"ยานัตถุ" ทำขึ้นจากวัตถุหินที่มีแหล่งกำเนิดในประเทศ เช่น ยาสุนัขฟันหิน เมือง ปูนขาว เครื่องสมุนไพร จำพวก กิปต์ี กระวาน กานพลู พริกไทย โกรฐ ทั้งหลาย เป็นต้น

ภาษียานักดู ได้เริ่มมีการจัดเก็บเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๔๘๖ โดยออกเป็น พ.ร.บ. ยานักดู ๒๔๘๖ เหตุที่มีการจัดเก็บภาษียานักดู เพราะยานักดู ปรุงจากยาสูบ โดยทำเป็นผงละเอียดแล้วสูดเป่าเข้าไปในจมูก ฉะนั้นเมื่อมีการเก็บภาษี ยาสูบ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๔๘๑ จึงควรมีการเก็บภาษียานักดูด้วย นอกจากนี้ ยานักดู ไม่ใช่สิ่งจำเป็นแก่การครองชีพ การเก็บภาษียังเป็นการจำกัดการบริโภคมัธยาในต่างประเทศเอง ก็มีการเก็บภาษียานักดูด้วยเช่นกัน

ความหมาย "ยานักดู" ตาม พ.ร.บ. ยานักดู หมายถึง

ผงปรุงขึ้นจากวัตถุ ใช้เป่าหรือสูดเข้าจมูก นอกจากที่รัฐมนตรีประกาศ ยกเว้นไว้ในราชกิจจานุเบกษา

(๒) วิธีการจัดเก็บภาษีและอัตราภาษี

๒.๑ วิธีการจัดเก็บภาษี

สำหรับยานักดูที่ผลิตได้ ก่อนที่จะนำออกจากโรงงานอุตสาหกรรมจะต้องปิดแสตมป์เป็นเครื่องหมายแสดงว่าได้เสียภาษีแล้ว และจะต้องขีดฆ่าแสตมป์ยานักดู เพื่อป้องกันมิให้นำเอาแสตมป์นั้นมาใช้ซ้ำอีก

ในกรณีที่นำยานักดูเข้าในราชอาณาจักร ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีก่อน เมื่อเสียภาษีศุลกากรแล้ว ก่อนรับมอบยานักดูจากเจ้าพนักงานศุลกากร ผู้นำเข้าจะต้องบรรจุซองและปิดแสตมป์ยานักดู เพื่อเสียภาษีสรรพสามิตตามอัตราที่ใดกำหนดไว้

๒.๒ อัตราภาษี

เรียกเก็บตามน้ำหนักหรือสภาพ (Specific) ดังนี้

๑. น้ำหนักยานักดูในซองหนึ่งไม่เกิน ๒ กรัม ๓๐ สตางค์
๒. น้ำหนักยานักดูในซองหนึ่งเกินกว่า ๒ กรัม ๒ กรัมแรก ๓๐ สตางค์ ที่เกินกว่า ๒ กรัม เพิ่มขึ้นทุกๆ หนึ่งกรัมต่อ ๑๕ สตางค์ เกษของ ๑ กรัม ให้คิดเป็น ๑ กรัม

สำหรับยานักดูที่บรรจุซองไม่ถึง ๒ กรัม ก็ต้องเสียภาษี ๓๐ สตางค์

(๓) การคืนภาษี

สำหรับยานักดูที่ส่งไปขายนอกราชอาณาจักร จะได้รับคืนภาษีเมื่อใดปฏิบัติ
การครบถ้วนตามที่อธิบดีกำหนด และสำหรับยานักดูที่ได้ปิดแสตมป์และขีดฆ่าแสตมป์โดย
ถูกต้องตามกฎหมายเรียบร้อยแล้ว ถ้าพิสูจน์จนเป็นที่พอใจแก่อธิบดีได้ว่า ยานักดู
ที่บรรจุอยู่ในซองที่ปิดแสตมป์นั้น ได้เสื่อมคุณภาพ จนไม่สมควรใช้นักดูและเป็นยานักดู
ที่ผลิตขึ้นจากโรงงานของผู้ขอคืนภาษีเอง
